

Dr. Marczell Mihály:

ADVENT (I-V. rész)

Előszó és I/A rész: Advent I-IV. Vasárnapjai (és Karácsony)

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

2-9. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó.....	3
Kezdő beszédlánc címe: Miben áll az Advent?	4
I/A rész): Általános jellegű beszédek (Advent I-IV. Vasárnap és Karácsony).....	4
I. beszédlánc címe: Isten arca – az ember felé	4
II. beszédlánc címe: Az elrejtőzött Üdvözítő.....	9
III. beszédlánc címe: Isten terve – ember tette.....	15
IV. beszédlánc címe: Hol az Isten gondviselő keze?.....	20
V. beszédlánc címe: Ma is keresem az Isten kezét.....	25
VI. beszédlánc címe: A „Krisztust kereső bölcsek”	30
VII. beszédlánc címe: Az Istenre találás útja.....	35
VIII. beszédlánc címe: Az isteni ígélet méltó nemzedéke.....	37
IX. beszédlánc címe: „Az Úr malmának élő gabonája”	40
X. beszédlánc címe: ”Az engesztelés áldozatosai”	43

Előszó

Az Advent nagy vonalakban **Krisztus várásnak** mondható. Azért dogmatikai tárgykörét alkotja: a Teremtő terve, az Isten parancsa, a bűnbeesés, az eredeti bűn, a megváltó ígérese és az üdvökönómia minden kérdése. Ezt folytathatjuk az Isten szeretetének tényével, az ember nosztalgiájával, örök igényeinek megvalósulásával és az Istenember ártatlan Bárány-áldozatával. – Erkölcsstani területen a bűn kérdése, a bűn lehetősége, a bűn büntetése, a bűnnek teológiát alapul evő értelme, a megbocsátás feltételei és az Istenember és ember lélekkapcsolatai világíthatók meg. – Ezek alapján részletesen felelhetünk arra a természetes kérdésre: miről beszéljünk Advent Vasárnapján? – Amint fentebb általánosan felhívtuk a figyelmet arra, hogy az ünnepköröknek a kinyilatkoztatásokból sarjadó igazságai közlendők, úgy most arra intjük a szónokokat, hogy Advent és Karácsony, vagy esetleg Szilveszter és Újév **szimbolikus** és **érzelmes** külsőségeket feltáró mozzanatai el ne ragadják őket a helyes iránytól. – Az Advent az Úr eljövételének előkészítése. Ebből az következik, hogy vagy a **történelmi Messiás** eljövetele hirdethető, vagy **Krisztusnak lélekben való megérkezése** készítendő elő. – Ha valaki az első gondolatcsoporthoz akarná meríteni beszédtevételeit, akkor az beszélhet a prófétákról, az üdvösség előkészítéséről, a bűnbeesés és megváltás kapcsolatáról, az Isten nagy szeretetéről, az ember értékéről, vagy az ember bűnbesüllyedéséről... Ki lehetne témi továbbá olyan tételekre is, amelyek az emberiség történelmét iparkodnának megvilágítani, hogy felvázolják és megrajzolják a sötét pogányságba sülyedt emberarcot. De itt is kicsendítendő, hogy ez az emberarc is vágyakozik a megváltás után... Aki a második gondolathoz akarná fűzni fejtegetéseit, az szólhatna az egyes ember bűneiről, bűnből való kiemelkedés vágyáról, a hozzá küldött isteni követekről, a gyónás szentségéről, a lélekszentély építéséről, az Úr lelki befogadásáról stb. Mégpedig azért ilyen formában, mert itt az alapgondolat lenne a lélek felkészülése az Úr fogadására. – Mindkét terület tehát arra is hangol, hogy a mi Isten várásunkat és égi Atyánkkal való földi és örök találkozásunkat is érintsük. Az e részben szereplő néhány Karácsony és Újév utáni (esetleg szilveszteri) vasárnap a Krisztus várás beteljesülésének örömét hirdeti meg előre... – Ebben az ünnepkörben nem találunk I. és II. (vasárnap, illetve ünnep) osztást, hiszen magáról az ünnepről van szó. Nagy csoportosításunk itt a következő: – az **I.: A részben** olyan beszédláncok foglaltatnak, amelyek az **Isten terveit**, az ember értékét, a **várakozás gondolatát** fejtegetik, illetve az **üdvösség** problémáját és ennek **isteni-emberi** előkészületét érintik. Ebben a részben szereplő beszédvázlatok a Karácsony ünnepének záró akkordjait is megpendítik (és az ún. „**kis liturgiához**” is íratnak). – A **II.: B részben** az adventi vasárnapok olyan beszédlánc fűzését adjuk, mely vagy teljesen, vagy némileg kapcsolódik a **napi Evangélium** szövegéhez. – A **III.: C részben** az adventi vasárnapok **Szentleckéiből** alkotom a beszédláncokat (és Karácsonyra). – A **IV. részben** pedig egyes vasárnapokra **külön-különálló** beszédvázlatokat közlünk. (szokásos beosztással, de A rész: „kis liturgia”). – Csengjen mindig lelkünkben az Írás szava: „...amint Izaiás beszédeinek könyvében olvassuk: „A pusztaiban kiáltónak ez a szava: Készítsétek elő az Úr útját! Egyengessétek ösvényeit! Töltsenek föl minden völgyet, minden hegyet és halmot hordjanak le, ami egyenetlen, legyen egyenessé, ami göröngyös, legyen sima úttá, s meglátja majd minden ember az Isten üdvösségét” (Lk 3,4-6). – Ami azután a **módot** illeti, arra nézve azt lehetne megjegyezni, hogy az Advent kínálta képek, vagy reggeli „Rorate”-k, vagy liturgikus színek és böjti hangulat úgy vonható be a lényegbevágó dogmatikus, erkölcsi vagy liturgikus gondolatokba, hogy azok valóságos Úr-várás jelleget adjanak a beszédeknek. Tehát az a fontos, hogy a beszédekben **döntőbb legyen a mélyebb hitigazsági tartalom és csak a színezést adja az Advent jelképes, vagy misztikus magyarázata**. – Ha most konkrétan nézzük a következő beszédet, akkor látni fogjuk, hogy ezek legnagyobb része ötösével, illetve négyesével alkotott beszédláncolatban vetnek fel egy-egy általános, majd dogmatikus, továbbá erkölcsi, azután liturgikus, történelmi, nevelő, homiletikai kérdéseket. – A legvégére csatolt címek szinte ötletszerűleg akarják **megindítani** a gondolkodó szónokot, hogy egy-egy külön vasárnapra ezek közül választhasson egy-egy külön tételt. – Bár az adventi beszédláncok nagyon sok beszédtevétele és tervezetet közölnek, mégsem akarnak gátat emelni annak, hogy az igehirdető saját gondolatát és szónoki meglátásait teljesen szabadon értékesítse. – A mi beszédláncaink itt is inkább megindítást akarnak adni, semhogy pontos beszédközlésekre vállalkoznánk. Sohase felejtjük, hogy az önálló beszédeknek tartalma és hangja meggyőzőbb és megindítóbb, mint a betanult szöveg gramofonlemez-szerű reprodukciója. – Ezeket előrebocsátva és egy nekünk is bevezetést adó beszédlánc felvázolása után közlöm az Advent Vasárnapjaira (kapcsolva néhány ünnepre is) írt beszédvázlatok részletes sorát.

* * *

Kezdő beszédlánc címe: Miben áll az Advent?

Advent lelke: **szellemivé levés vágya**. – Ennek teljesülésének négy állomása vagy: látás, várakozás, élés, vevés.

1. beszéd: **A különösen látó**2. beszéd: **A különösen váró**

Bev.: A fényt kereső –valójában **várónak** is mondható. Hisz azért keres, hogy találjon! Így tehát az „adventi ember” második **életjegye** vagy életének **második állomása** – a várakozás. – Erről szól a mai Evangélium is. – Miben áll ez?

1. Az egek felé fordul lelkünk.

Ez a lélek **tárgyi** jellegét jelzi. Amilyen a lélek valósága, **arra** tör annak minden rezdülése.

2. Mert egek csordulása az igazi értékünk.

Ez már a lélek **dinamikájának** jelzése. **Csak akkor teljes** az élet, ha égiek harmatja telíti szent kelyhét.

Bef.: Ne felejtsük: az egekre feszülő szemek jelzik, hogy az „adventi ember” életének második állomásánál vagyunk.

3. beszéd: **Az erős életet élő**

Bev.: A **látó** és **váró** ember igazi életképe – a Jordán parti próféta. Mi a jellegzetes ereje?

1. A földieket csak eszköznek néző élet.

Ezért: ez **lelkivé** alakulás.

a) Csak **necessaria**.

b) De mindenben: **regulata**.

2. Az életet szolgálatban töltő élet.

Ez: **szolgálatban** élés.

a) Igét hirdet **szóval**.

b) Életet tanít **példával**. – Ez már fogadásra készülés...

Bef.: Így mi a tanulság? Legyen a zárószó a mesék zárószava: „tanulság”, amelynek tartalma: erős legyen a lelked és igehirdető lesz az életed!

4. beszéd: **Az Isten jelentkezését felfogó**

Bev.: A **rezonancia** szavát magyarázom, hogy az „adventi ember” negyedik életjegyét értelmezzem. – A rezonátor hangokat befogadó. Az **erős életet** élő – felhangolva várakozó.

1) **Észleli az ég közeledését.**

2) **Követi az égiek titkos zenéjét.**

Bef.: Csak az ilyen lélek talál az égre, mert ennek lelke visszhangoztatja az ég dalait is...

* * *

I/A rész): Általános jellegű beszédek (Advent I-IV. Vasárnap és Karácsony)**I. beszédlánc címe: Isten arca – az ember felé**

Mit akar ez a beszédlánc? Arra a szent gondolatra akarná hangolni az adventi lélekkel telített embereket, hogy tegyék vizsgálat tárgyává: **milyen módon fordult és fordul felénk Isten arca?** – A cél: **hiten alapuló látás** és az **emberérték regenerálásának** tudattágítása. –Erkölcsei értéként pedig azt a nagy lelkifeszülést akarnók szorgalmazni (ez már kegyelem!), amellyel az **ilyen látású ember** az Isten felé fordul... A lélektani átváltozás azután így indulna meg: ha Istenatyánk ilyen szeretettel fordult és fordul felém, hogyan kellene Felé fordulnia az én lelkemnek is? – Lássuk most ezeket a beszédek egyenként.

1. beszéd: **Lelkünket képére alkotta, életünket végnélküli boldogságra teremtette** (Dogmatikus beszéd: Teremtőnk célja az emberrel)

Bev.: Milyen nagy kincs belelátni az élet terveibe! Ezt keresik és kutatják az emberiség tudósai (fizikai, élettani, vegytani stb. törvények!). – És az Isten alkotó terveibe?... Hát még köztük az **ember** titkos élettörvényeibe?... Próbálkozzunk mi is ezzel a nagy feladattal és kérdezzük: milyen adományokkal áldva indított életcélunkra az égi Teremtő? – A felelet hármassal lesz.

1. Melyik az első? – **Isten képét hordozzuk a földön.**

Ennek vizsgálata lehet befelé néző, azután egek felé fordulva kereső.

a) Mit látunk – önmagunkban? A legfelületesebb látás: testünk és külső tevékenységeink tapasztalata. – Így vagyunk a természet többi élőjével. – Majd mélyebb vizsgálattal: fejlődést diktáló élettörvényeinkre bukkanunk. Itt is egyezik életünk növény- és állatvilágával. – Továbbá: az élet mélyére szállva: gondolkodásunk, önismeretünk, öntudatunk, érzésvilágunk, akaratunk, emlékeink, élményeink tömege jut elénk... Itt már **felette állunk** az állatvilág egyszerűségének. – Végül olyan emelkedést észlelünk, amely Magához az Istenhez vezet. „Ha azonban keresed majd ott az Urat, a te Istenedet, megtalálsz őt, feltéve, hogy egész szívedből és lelked egész keserűségéből keresed” (5 Móz.4,29). – De ez még nem minden. Az Istenhez érve gondolatunk és vágyunk az egek felé fordul, hogy az életértékeket tekintve **biztos** értelmezést vegyen. Söhajunk ez: „Isten, állíts minket helyre, ragyogtasd fel arcodat, hogy megszabaduljunk” (79.Zsolt.4). – De a világon látható, hogy teljes biztos ismeretet nem ad az emberi szemlélet.

b) Kérem továbbá: mit hallok Isten beszédjéből? Szól a teremtésről. „Kezdetben teremté az Isten a mennyet és a földet” (1 Móz.1,1). „Tudjátok meg, hogy az Úr az Isten, Ő alkotott minket, és nem mi magunk; az Ő népe s az Ő legelőjének nyája vagyunk!” (99.Zsolt.3). „Hitből értjük meg, hogy a világot Isten igéje alkotta, vagyis a láthatatlanból lett a látható” (Zsid.11,3). –Szól a lélekről és munkájáról. „És visszatér a por a földbe, honnét vétetett, az éltető lehelet pedig visszatér Istenhez, ki adta” (Préd.12,7). – Majd így int: „Gondosan vigyázz tehát magadra és lelkedre...” (5 Móz.4,9). – Szól a szabadságról és érvényéről. – Komoly óvást ad az Írás: „Helyes megfontolás előzze meg minden dolgot és szilárd elhatározás minden tettetted!” (Sir.37,20). – Szól a fejlődő életről és kibontakozásáról. Ezt pedig Krisztus ütemezi: „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt. 5,48). – Szól az örök célba futásról és a testvéri egység értékéről. „Az igazak ellenben örökké élnek, és jutalmuk az Úrnál vagyon, és gondjuk viselése a Magasságbelinél; ezért nyerik el az ékesség országát s a szépség koronáját az Úr kezéből” (Bölcs.5,16-17). – Végül is mi ez? A rövid felelet így hangzik: **Isten képének hordozója az ember!**

2. A második felelet: **Ezzel az isteni adománnyal indulunk az égiek felé.**

Így azután tovább fonódik az emberi élet Isten adta nagy értéke. Röviden azt mondhatnók: zarándokok vagyunk, akik Isten országába törünk.

a) Mit jelent ez a törtetés? Vándormadár áhítozását – a „melegebb tájak” felé. Valóságban pedig ezt jelenti: „Hiszen itt nincs maradandó hazánk” (Zsid.13,14).

b) Mit kínál ez a törtetés? Végső otthont, amelyért érdemes a küzdelem. Mintha azt hirdetné: a földre küldött az ég Ura, de az égbe vár vissza a szerető Atya.

c) Mire képesít az Isten adta hit? Olyan erőfeszítésre, amely szagatni kezdi a földhöz fűző kötelékeket és átkapcsolja az embert az égiekhez.

3. És a harmadik felelet mi lesz? –**Isten természetfeletti kegyelmével jutunk az égbe.**

Ezt a látást nem tudjuk megszerezni emberi módon; ezt csak Krisztus szerzi meg számunkra. – De a **látás mellett** azt is megtanuljuk, hogy **Isten természetfeletti kegyelme nélkül** – ezt a célt meg sem közelíthetjük.

a) Érti ezt az értelem is, mert világos előtte, hogy Istent, a Végtelent, a Természetfelettit – természetes erővel **birtokolni** nem lehet.

b) De a szerető **Isten természetfeletti kegyelmével** – igen. Ezt ígéri a Mester: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehetek” (Jn 15,5). – Ezt adja a Mester: „Ha parancsaimat megtartjátok, megmaradtok szeretetemben” (Jn 15,10). – Továbbá: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2 Pét.1,4). Ennek birtoklásával juttat életcélba a Mester. „Bizony, bizony mondom nektek: Aki hisz (bennem), annak örök élete van” (Jn 6,47).

Bef.: Íme: ez igazi látás. – A tudományos vizsgálat Isten szent leheletének indulása, az igazságok

leleplezése Isten szent terveinek valósulása. – De az ember igazi értékének meghatározása: **az emberi élet teljes dinamikájának meggyorsítása és érvényre jutása.**

*

a) Ez a szentbeszéd reáépíthető a következő **példára**: a pogány hitrege szerint olyan gyönyörűsége a világ, hogy az a maga szépségével az istenek agyából pattant ki; a művészek is azt hirdetik, hogy a szépség az Isten lelkületének vetülete. – **Alkalmazás**: ennek az emberi lélek mélyén élő gondolatnak az a valóságos gyökérzete, hogy a világ tényleg az örök Szépség, örök Hatalom, a személyes Isten atyai műve. Hát még az ember?!

b) Ugyancsak felépíthető az Ószövetség leírására: 1Móz.2,8. – **Alkalmazás**: a sok szépség és gyönyörűség a Szépség, a Jóság és a Szeretet vetülete.

*

2. beszéd: **A tört lelkeknek újjáteremtését ígérte** (Dogmatikus beszéd: A megváltás felcsillanása)

Bev.: Belső és külső értékeink töretlen előresodródását – sajnos – nem tapasztalhatjuk. – Mi van az emberrel? Kant szerint is: valami alaphiba van bennünk! – És az Isten szava ad-e útmutatást? Igen! A szabadság kincsével való visszaélésre utal az égi kinyilatkoztatás, és annak megváltását villantja meg az isteni Szeretet. – Hogyan áll elénk ez a kettős igazság?

1. Szabadságunk – életünk törése.

Hát nem a szabadság életkincseink egyik legnagyobbika? Vagy talán a **vele élés** körül van a hiba. – Az Írás szerint ugyanis ez az Isten terve: „Megteremtette Isten az embert kezdetben, és őt saját belátására bízta. Adta még ezenfelül parancsait és törvényeit” (Sir.15,14-15).

a) Életkincs a szabadság. Élhetünk vele és betartásuk Istenhez segít. „Ha meg akarod tartani a parancsokat, azok megtartanak téged” (Sir.15,16).

b) Visszaélés – a vonaltörés. Követheti, de életvonalát meg is törheti. „Élet és halál, jó és rossz ugyan az ember előtt, s azt kapja, ami kedvére van” (Sir.15,18).

c) Isten tervének roppantása – életünk zűrzavarának gyökérzete. „...Isten az embert igaznak alkotta, de az beleártotta magát mindenféle mesterkedésbe” (Préd.7,30). Pedig tudnia kellett és lehetett volna: „Fuss a bűntől, mint a kígyószínétől, mert ha közel mégy hozzá, hatalmába kerít” (Sir.21,2).

2. Isten szeretete – életünk diadalra segítője.

De Isten nem tűnik el az ember életéből. A Teremtő velünk marad, a teremtménnyel.

a) Mit szól ehhez az ember bölcséleti gondolkodása? Emberi értelmünk szerint is igaz, hogy **lénytanilag** mindig a teremtménnyel van a Teremtő. Sőt az is igaz, hogy a célokra teremtett **szabad embert** is segítheti a szerető Atya. Az apostol szava: „Amíg ugyanis a bűn szolgálói voltatok, szabadok voltatok az igazságtól” (Róm. 6,20). –Végül is érthető, hogy a Szeretet túlaradása magához emelheti a vele szembeállót.

b) És mit mond az Istennek kinyilatkoztatása? A mózesi ígélet így szól: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig a sarka után leselkedel” (1Móz.3,15). Majd így biztat az Írás: „Vétkeztél, fiam? Ne tedd még egyszer, és előbbi bűneid miatt is imádkozzál, hogy megbocsátassanak neked” (Sir. 21,1). –Végül pedig ezt hirdeti a megérkezett Messiás áldozata: „Benne van (vére által) megváltásunk, bűneink bocsánata (Kol. 1,14).

Bef.: Nincs töretlen életvonal, de van isteni Szeretet ígerte életlehetőség és élet-célbafutás. Amit elvesztett a szabadosság, azt visszaadja a Szeretet szabad áramlása. Isten állandóan velünk él!

*

a) Ez a szentbeszéd felépíthető a következő példára: **Wagner** „Tannhäuser” c. operájában így fejeződik be a tragikusan küszködő embernek, a „bűnemberének” élete: Erzsébet imájára kivirágzik kezében a zarándokok száraz botja és ezzel jelzi az ég, hogy befogadja a megtért zarándokot. – **Alkalmazás**: ha egy küszködőnek megbocsát az ég Ura, mennyivel inkább hajlik szeretete – az egészemberiség felé?!... Ez az első messiási ígélet alapja.

b) De ugyancsak felépíthető az **Írás szent szövegére**, ahol a „tékozlófiúnak” bocsánatot ad a súlyosan sértett atya.

*

3. beszéd: **„Az idők teljességét” reménycsillagunkká tette...** (Erkölcsei beszéd: A lélek felkészültsége)

Bev.: Az „Eljövendő” ígérete csendül és a várakozás reménye feléled bennünk. – De mikor és hogyan? Jövő köde ez, amelybe belevillan Isten prófétáinak fényvetése. „És Ő tesz majd ítéletet a nemzetek között, és szolgáltató igazságot számos népnek...” (Iz.2,4). – Hogyan értelmezhető?

1. Előkészítésre van szükségünk.

Az emberi élet a szabadság égi ajándékának hordozója. **Ezzel** a kegyel kell az ég felé fordulnia, ha életének felemelését és megnemesedését szorgalmazza. – De miben jelentkezik ez a szabad „Istenhez fordulás”?

a) Magunknak –vágyakozásában. Népek lelkéből vegyük át és Izaiás próféta gondolatai szerint magunkból váltsuk ki ezt a vágyakozást: „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepegjék a felhők az igazat; nyílják meg a föld és teremje a szabadítót...” (Iz.45,8). Ha ez a mi **lelkünk óhaja**, akkor életfakadás tavasza jár bennünk.

b) Kierésre van szükség – Isten „üdvösségünk történetében”. A nagy Adventévezredek története, – az én **adventem** szintén előkészítő időt tételez fel. De kezdve kezdjem minél előbb!

c) Beállásra van szükség – Isten előkészítő munkájába. Ez már egyéni tevékenység. Valójában azt jelenti: nemcsak várok és áhítozom, hanem bizakodva tisztulok és tisztulva jó cselekedetekkel gazdagnodom. „Tartsatok bünbánatot, mert közel van a mennyek országa... Teremjétek hát a bünbánat méltó gyümölcsét!” (Mt 3,2 és 8).

2. Hogy felragyogjon reménycsillagunk.

Vágyaink vágya ugyanis ez: vonja fénybe életünk egét az ég Urának fénylő csillaga. – Hogyan nyer ez kifejezést?

a) Örök vágyaink villannak. Tehát vágyakozó áhítozásban jelenik meg elsősorban. Ezerszer ismételjük Izaiással: „Harmatozzatok, egek” (Iz.45,8)!

b) Majd olyan formában nyer kifejezést, hogy lélekáhítozásunk imákká válik. Ismételjük a Zsoltárossal: „Vezess és oktass engem igazságodra, mert te vagy az én üdvözítő Istenem, és én tebenned bízom szüntelen” (/24.Zsolt.5)/.

c) Életünk kiteljesülését is ettől a csillagtól várjuk. „Örvendve örvendek az Úrban, és lelkem ujjong az én Istenemben, mert felöltöztetett az üdv ruházatába, s az igazság köntösével vett körül, mint a vőlegényt, ki koszorúval ékesíti magát, és mint a menyasszonyt, ki ékszereivel díszíti fel magát” (Iz.61,10). Ezt jövendőli Bálaám is, mondván: „Látom őt, de nincs még itt, nézem őt, de nincs még közel. Csillag támad Jákobból...” (4 Móz.24,17).

Bef.: Éjszakák ködét és rémét a felvillanó naphajnal űzi el. Mi is akkor leszünk boldogok, ha felcsillan életégünkön az ígért Megváltó égi alakja. – „Rorate coeli...” (Iz.45,8).

*

a) Ez a szentbeszéd felépíthető a következő példára: a csillagok gyűlésén a hivalkodó nap magának követelte a „**világítás**” királyi címét. A bágyadt arcú hold irigykedve nézett reá, de nem mert tiltakozni. A csillagok azonban így tagadták meg a nap hivalkodását: te fényt vetsz a dolgozók életére és kifakasztd a fák rügyeit. Mi azonban a fénytől megfosztottaknak vagyunk gyámolítói és így a **legelhagyatottabbak** barátai. Tied lehet a hatalom dicsősége, de miénk –a szeretet melegsége... **Alkalmazás**: az isteni Szeretet lobbant reménytűzet az elesett ember életének éjszakájába.

b) Ugyancsak felépíthető erre az írási szövegre: „Uram, tebenned remélek, soha meg ne szegyenüljek...” (30.Zsolt.2).

*

4. beszéd: **A hívők hitét megerősítette** (Dogmatikus beszéd: Az Úr szava és annak jelentkezése)

Bev.: Egek felé tekintő ember, mit kaptál az égből? Ez a kérdés robban elő a lelkemből. Azt látom, hogy hittel áldott az Isten, mert ég felé mered továbbra is tekinteted... „... a törvény által senki meg nem igazul Isten előtt”, mert: „Az igaz a hitből él” (Gal.3,11). – De kérdés: vetted-e állandóan az iste-

ni szót, mely vigaszt nyújtott küzdelmes életemben? Lássuk, hogyan szólt az Isten?

1. Szólt az Isten: követeinek igehirdetése útján.

a) Maga a természet beszél (természettörvények szava!)... „Amikor a pogány a törvény híján a természet szavára teszi meg a törvényben foglaltakat, törvény hiányában önmagának törvénye” (Róm.2,14).

b) A próféták is szólnak (pl. „Az Úrnak Jóelhez, Fátuel fiához intézett szózata”: Jóel 1,1)...

c) A Mester is tanít... „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid.1,1-2.).

2. De a további kérdés: vajon felfoghatja-e ezt az ember? A felelet ez: **szól az Isten úgy is, hogy reáhangolja az embert mindezek befogadására.**

a) Az ember megérti az égi szót, mert **igényt** teremtett benne az Isten: „Utaidat mutasd, Uram, meg nekem, s ösvényeidre taníts meg engem” (24.Zsolt.4).

b) Az ember elfogadja az égi jelt, mert **hitet** ad neki az Isten: „Istennek igazsága nyilvánul meg ugyanis benne, mely a hitből árad minden hívőre, amint írva van: „Az igaz a hitből él” (Róm.1,17).

Bef.: És ezek az égi leereszkedések vagy megnyilatkozások nem maradnak zárt kincsek, ha „az igaz a hitből él” (Róm.1,17).

*

a) Ez a beszéd ráépíthető a következő történelmi tényre: a népek széles társulójában és jelenében állandóan ott él és él az a hit, hogy az ember az Istenhez tartozik. És ez annál inkább feltűnő, mert az **emberiség egyeteme** Istent hívő, de az állatvilág **egyetlene** sem Istent ismerő. Ez a „**character divinus**” a mi életünkön. – **Alkalmazás:** oda vonzódunk, ahonnan jöttünk, az után vágyódunk, akihez „szellemi rokonságunk” nyomán tartozunk, azt az életet igényeljük, amelynek „isteni természetét” hordozhatjuk.

b) Ugyancsak átépíthető Ady E versére, amely ezt hangoztatja: „Én az Isten rokona vagyok”...

c) Végül igen szépen felépíthető volna János 1. fejezetének 12. versére **olyan módon:** az Ige az Isten, és az „Igét befogadó” az „Isten fia”...

*

5. (karácsonyi) beszéd: **A nagy ígéret beteljesítése** (Dogmatikus beszéd: Az isteni ígéret teljesülése)

Bev.: Betlehem falucskája olyan kicsi hely, hogy eltűnik Júdea nagy területén. „De te, Efrata Betleheme kicsiny vagy ugyan Júda ezrei között; mégis belőled származik majd nekem Izraelnek jövő uralkodója, aki kezdetől fogva, az örökkévalóság napjaitól fogva származott” (Mik.5,2). – De az Isten tervének kialakulásában emberélet központjává lett, mert itt valósult meg az a szent csoda: az Ige megtestesült Betlehemben. – Honnan tudjuk ennek valóságát, és kicsoda élvezi ennek értékét?

1. Angyali ének hirdette.

Az Írás szövegéből kicsendül az ég Ura üzenete mondván: „Dicsőség a magasságban Istennek, és békesség a földön a jóakarátú embereknek” (Lk 2,14). – Mi ennek a lényege?

a) Szeretetének nagyságát tárja az Isten az ember felé. Ez az Igemegtestesülése és születése. Ezért örök hála és dicsőség Istennek. „Örvendjenek az egek, ujjongjon a föld, zúgjon a tenger s ami azt betölti. Vigadjon a mező s mind, ami rajta van. Ujjongjon az erdő minden fája is akkoron az Úr előtt, hogy eljő, eljő megítélni a földet. Megítélni a föld kerekességét igazságosan, s a népeket hűsége szerint” (95.Zsolt. 11-13).

b) És égi békéjének sugarát veti a földre. Ez az Isten velünk maradásának kegye. Így azután biza-kodó **lélekbékében** élhet az ember. „... békesség a földön a jóakarátú embereknek” (Lk 2,14).

2. Emberi lélek élvezi.

Isten **személyes** jelentkezése az ember boldogságának szolgálata.

a) Isten küldi – Egyszülöttjét. „Az Ige testté lett, és közöttünk lakott. Láttuk dicsőségét, az Atya Egyszülöttjének dicsőségét, akit kegyelem és igazság tölt be” (Jn 1,14). –Ezt a kegyet ember élvezi.

b) Hogy Magához emelje embernépét. Ezt a boldog elhivatást szintén ember birtokolja. Így – boldog lehet az ember. „... mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,15).

Bef.: Uram! Uram! Lehetne-e az én kis lélekszentélyem Betlehemmé? Olyan szent helyé, ahol állandó lakást találna az égi Üdvözítő? Ha ezt megtalálom, akkor boldog lesz életem. Odaszegődöm te-

hát szt. Ferenc mellé, hogy vele együtt építsem szentélyemet, csak alázkodjék hozzám égi Üdvözítőm!

*

a) Ez a beszéd ráépíthető az emberi természet egyik igen szép és ősi vonására. És mi ez? Egyszerűen az ígérethez és annak teljesítéséhez fűződő **hűség**. Minden együttesnek és közösségnek életét az ígérethez fűződő hűség biztosítja. – **Alkalmazás:** az ember és az Isten szellemi közösségét az Isten adta ígéretben való hűség biztosítja. Ez Isten részéről – ingathatatlan.

b) Ugyancsak felépíthető az Írás szavaira: „A te országod örökre szóló ország, és uralmad nemzedékről nemzedékre fennáll. Hűséges az Úr mindenben, minden ígében, és szentséges minden tetteiben” (144. Zsolt.13). – **Alkalmazás:** a hűséges Isten az embert szeretettel irányító és igazgató Atya. – De van-e nagyobb gazdagság, mint az Úr Egyszülöttjének bírása?

c) Ugyancsak felépíthető arra a hűség-szeretetre is, amellyel a Mester maga jutalmazza az „**Ő hűségeseit**”... „Jól van, te hűséges, derék szolgál!... mivel kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe” (Mt. 25,23).

d) Továbbá felépíthető arra a **történelmi lélek-megnyilvánulásra**, amely szerint az emberiség mindig várta az ég megnyilatkozását, hogy magába zárja a földön járó, égből jövő zarándok fiát.

e) Végül felépíthető arra a szép népszokásra, hogy Advent idejében – lakást keres a betlehemi Kisded... **Alkalmazás:** nem kínálhatnám-e lelkemet égi Mesterem földi otthonául? De akkor díszítsd ám fel a lélek erényvirágaival!

* * *

II. beszédlánc címe: Az elrejtőzött Üdvözítő

Mit akar közölni ez a beszédlánc? – kérdezhetné a választás előtt álló szónok. Röviden azt a dogmatikai gondolatot akarná fejtegetni – és így a lelkekhez közel hozni –, hogy az Isten nem hagyta magára az embert, hanem a Teremtő szeretetével mindig Magához fűzte. – Szabadság és bűnlehetőség igen nagy adomány az ember számára. Tilalom és bűn elkövetés ténye csupán ember elszakadása, de nem Isten teljes elhúzódása. – Optimizmust akarunk a lelkekbe szuggerálni mondván: Isten mindig és most is veletek van, csak keressétek szent lábnyomát!... Lássuk most az egyes beszédeket.

1. beszéd: **A paradicsom kapuin kívül** (Dogmatikus beszéd: Távol az Úrtól)

Bev.: Az első kinyilatkoztatás a „Paradicsomkertről” beszél. Jelentősége: az ember boldogsága Isten közvetlen közelében... „Vette tehát az Úr Isten az embert s a Gyönyörűség paradicsomába helyezte, hogy művelje és őrizzze meg” (1Móz. 2,15). Jelentősége – ismételve –: ember boldogsága Isten közvetlen közelében... De ugyancsak szól az Írás arról is, amely állapotot **Milton** „Elveszett paradicsom”-nak nevezi. „Kiküldé tehát őt az Úr Isten a Gyönyörűség paradicsomából, hogy művelje a földet, amelyből vétetett” (1Móz. 3,23). –Az a kérdés: mi változott a lét állapotában?

1. Nem látták Istent.

Isten változatlan, de az emberre vonatkozóan megváltozott a világ. Ez nem **tárgyilag**, hanem **alanyi** felértékelésben. – Isten is ködbe húzódik akkor, és nem láthatták többé.

a) Nem látható az Isten – szemmel. Így csak látomásszerűen lehet, mert lélek az Isten és testi szemekkel nem látható. –Első szüleink kegye volt a látás, de a bűn köde elfedte ezt a látomást. Isten ugyanis szemmel nem látható. „Csak ne a láthatóra, hanem a láthatatlanra szegezzük tekintetünket. A látható ugyanis ideig tartó, a láthatatlan viszont örök” (2 Kor. 4,18).

b) Közelíthető az Isten – lélekszemmel. Így is csak ködösen. – Az értelemereje eljut a létéig, de végessége folytán messze nem hatol. „Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető. Éppen ezért nincsen mentség számukra” (Róm. 1,20). – Ezt tökéletesen bírták az első szülők, de elvesztették **teljességét**: a bűn büntetése.

c) De látható az Isten – a kegyelem adományával. Ez volt az igazi veszteség: elveszteni ezt az ajándékot, mint a bűn következményeinek egyik legnagyobbika. Nem maradt tehát a lélek tartalma az ég kegyelme, és így nem láthatta az ember az égi Atyát. „Azt mondtam: Nem látom többé az Urat, az Istent az élők földén” (Iz. 38,11).

2. De világosan látták saját nyomorúságukat.

Mert amikor elködösödött a szempár Isten látására, akkor a szemek valóban kitágultak a nyomorúságuk látására.

a) Látták – gyengeségüket. „Gonoszságomat elismerem, és bűnöm előttem van szüntelen. Egyedül ellened vétkeztem, s ami előtted gonosz, azt cselekedtem” (Zsolt. 50,5-6).

b) Látták veszteségeiket. „Mikor pedig meghallották az Úr Isten szavát, ki a paradicsomban járkált az alkony hűvösén, elrejtöztek, Ádám meg felesége az Úr Isten színe előtt a paradicsom fái közé” (1Móz. 3,8).

c) Látták – sötét bizonytalanságukat. „Kiküldte tehát őt az Úr Isten a Gyönyörűség paradicsomából, hogy művelje a földet, amelyből vétetett” (1 Mózes. 3,23).

Bef.: Nem erre teremtetett az ember. Ő az Isten képe, tehát az Isten közelsége az ő világa. Semmi képpen sem a **külső számkivetettség tanyája**. Hiszen az Úr „vezette őket nappal a felhőben, s egész éjjel a tűznek a fényében” (Zsolt. 77,14). Istenhez tartozik, tehát oda vágyakozik az ember! Így születik meg és él mindig benne – az „Isten paradicsomának” keresése. – És mi ez liturgiai nyelven? **Advent**, amely Isten után epedez évezredekén át.

*

a) Ez a beszéd reáépíthető a következő **elmékedő** gondolatra. Hogyan gondolkodunk, ha kicsi gyermek bölcsőjénél állunk? ... A kicsi gyermek–parányi élet és így **jelentéktelen jelen**. – Ámde a kicsi élet fejlődő sodródás és így **nagyszabású jövő**. – **Alkalmazás**: hát még az isteni gyermek jövője?... Ő a jelenben is rejtett Isten, de a jövőben fényben álló Isten Egyszülöttje.

b) A naptárkészítők régen a nagy Róma alapításától számították az éveket... Most a „betlehemi Kisdéd” születése a kiindulópont. Miért? Az Isten fia emberré lett, hogy az emberfia istenivé magasztaltassék”. Ez a tanítás lett **valóság** – Betlehemben. – **Alkalmazás**: a „kis betlehemi jászol” az emberiség történelmének középpontja.

c) Reáépíthető arra gondolatra is, hogy a betlehemi éjféli harangszót rádió hangoztatja az egész világra... Angyalok énekét helyettesítik a zúgó harangok nyelvei és **mindenkinek** hirdetik: megszületett az emberiség Megváltója... **Alkalmazás**: kicsi Gyermekek, emberek Legnagyobbja!

Az előző beszéd ilyen formában is elmondható:

1/a. (változat) beszéd: **A paradicsom kapuin kívül** (Erkölcsi beszéd: Az Isten országán kívüli élet)

Bev.: Az élet útja a bűnbeesés után – a büntetés Canossa-járása. Lényegét kettős megmozdulás mutatja: nehéz munka a földön és áhítózó vágyakozás az egek felé. – De ennek tényét mutatja a kinyilatkoztatás, és éli valóban minden földi zarándok. – Hol érezhető ez a kettős megindulás?

1. A szenvedés és áldozatos munkában – a föld felé...

A hangsúly az **első szón** pihen, mert az egyetemes fogalmazású munka – Isten terve. „Az ember úgy születik nyomorúságra, mint a madár repülésre” (Jób 5,7)

a) A keserves munka **Isten büntetése**. „Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél, – mert por vagy s vissza kell térned a porba!” (1Móz. 3,19). – Ez volt az emberiség súlyos terhe, amelyet édessé kellett teremtenie a Megváltó kegyének: mert „az én igám édes, az én terhem könnyű” (Mt 11,30).

b) Ez a keserves munka – **a mi terhünk is**. Veríték csordul az arcon... De csak meddig? Amíg nem értjük meg azt a megváltó ígét, amely a földi szenvedésekből égi és örök kincsek kopácsolására tanít...

2. És a reménykedő fohászkodásban az ég felé...

Itt a hangsúly a **reménykedésen** pihen.

a) Összüleink lelke előtt felvillant a remény. „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékok és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15). – Ezért mutat be áldozatot.

b) A mi életünkben is éltető a remény. Hozzánk már elérkezett a Megváltó. „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott megöröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19). – Csak még magam is értékesítem az égi kegyet! Úgy, mint azt Szt. Pál tette: „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt. Többet fáradoztam mindnyájuknál, igaz ugyan, hogy nem én,

hanem Isten terve velem” (1Kor. 15,10).

Bef.: Isten boldogító, teremtő terve után ez a bűnbeesett ember útja. – Paradicsom kapuin kívül ilyen az élet! Ezt járták – az ősszülők, és ezt járnak – a késői unokák. – De van-e különbség a kettő között? Igen. Az ősszülők lelkét csak a **jövő reménye** élte, minket pedig a **megérkezett Üdvözítő** hite erősít. – Nekünk azután az a feladatunk, hogy az isteni kegyelem megérkezett erőivel „paradicsommá” tudjuk alakítani a földet és így elérjük az eget.

2. beszéd: **„A ködös ígéretek nimbuszában”** (Dogmatikus beszéd: Az elesett ember lélekképe)

Bev.: Az őszövetségi frigszekrény felett lebegő felhő az Úr örök jelenlétét mutatja. „Az Úr felhője lebegett ugyanis a hajlék felett, éjszaka meg tűz, Izrael egész népének láttára, egész utazásuk alatt” (2 Móz. 40,36). Még akkor is, amidőn az ember élete a paradicsom kapuin kívül pereg alá. – De kérdés marad, milyen módon jelentkezett és élt az emberek lelkében ez a derengő bizonytalanság? A **büntetés** súlyos veszteséget hozott, de az ígért reményt nyújtott. „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé...” (1Móz. 3,15).

1. Az első, ami a büntetett ember lelkében él, a célvesztettség tudatának izzó tüze.

Aki ezt a tételt értelmezni akarja, az tekintsen bele az emberiség történetébe és látni fogja, hogy mit teremtett bennünk ez a nagy veszteség.

a) Az emberiség története ugyanis ezt mutatja. – Vizsgáljuk csak, milyenek az élethez fűzött kapcsolataink? Életszületésünk... Sz szenvedéssel induló, harcokban élő... Milyen a további életünk?... Milyen a kultúránk?... Vágyaink?... Vallási törtéteink? Küzdelmesen előretörő. Milyen az egyéni életünk? Bukdácsoló és bizonytalankodó... Lám! Az elesett és lélekvesztésben élő ember lelke **ilyen** nehéz képet tár elénk.

b) Sőt az isteni kinyilatkoztatás is ezt erősíti! Az Írás szavai szerint ugyanis az ember próbaállásra hivatott, elesésben bizonyult, de Isten szeretetével a felemeltetés reményében élhet. – Isteni próbaállásról szól imígyen: „A paradicsom minden fájáról ehétel, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell halnod” (1Móz. 2,17). –Emberelesettségeről szól ezen a módon: „Látá tehát az asszony, hogy a fa evésre jó, szemre szép és tekintetre gyönyörű, és vón a gyümölcséből és evék és ada férjének s az szintén evék” (1Móz. 3,6). – Isten ígértéről beszél ezeket mondván: „Ezért mondom: ím eljövök! A könyv élén az van írva felőlem, hogy akaratomat teljesítsem. Ezt akarom, én Istenem, törvényed itt van szívemben” (Zsolt. 39,8-9.). „Ujjongj és örvendj, Sion leánya, mert íme én majd eljövök és benned lakom, úgymond az Úr” (Zak. 2,10). – Mindez mit jelent? Az ember Istentől elszakad, de végül is Isten mégis reményt fakaszt. – Az ember lelkét megnehezíti a céltalanság terhe, és így nehéz és igazszerű lett életének minden küzdelme. A lélek ősigénye ugyanis Isten, és ennek elvesztési terhét érzi az ember. Szinte igaz ez a tétel: elesettnek és elhagyottnak érzi magát az ember és égő vágygal vágyja az Istent.

2. Majd a továbbiakban azt kell kérdeznünk: vajon csak ez az izzító tűz ég-e a lelkében? A felelet ez lészen: **a derengő remény fénye a lélek pislákoló tüze.**

Mit jelent ez valójában?

a) Természetes vágyak előretörését látjuk az emberek egyedeinek lelkében... (tudomány, művészet, nagyjainknak, szenteknek törtétesei).

b) A természetes vágyak előretörését látjuk a haladó emberiségegyetemében. Nem elhanyagolást, hanem előrejutást mutat az emberi élet (kultúra, civilizáció, szociális, erkölcsi, vallási tisztulás stb.).

c) Az Isten hangjának csengését halljuk a kinyilatkoztatásban. Ez már égi hang, amely a személyes Isten szeretetét hirdeti.

d) Végül belső szentélyünk áhítóását érezzük Isten hangjaira. Ez pedig az egyén, az **emberszemély** vágyának kifejezése, amely az **Istenszemély** után cseng áhítózó sóhajtásokkal.

Bef.: Valóságos **felhőben élünk**, amelyből **fénybe vágyakozunk**. Reánk borult az értelem köde és az Úr szent „életfelhője”, de vágyva vágyjuk az „élet Fényének” diadalmas fellobbanását! – Röviden: adventi borulás az életünk, hogy – Istenre találva – fénybe boruljon az életünk!

*

a) Ez a beszéd reáépíthető a „világító tornyok” szerepére. A tenger vég nélkülinek látszó távlatán világító tornyok szórják a fényüket. Ezeket a partok közelében állítják fel, hogy a hazasiető hajókat figyelmeztessék, hogy közel járnak a szárazföldhöz, de egyúttal arra is intenek, hogy a kikötést gátló

veszélyes zátonyokat elkerüljék. – **Alkalmazás:** van-e ilyen világító fényvetés, amely az örök partokra figyelmeztet és a veszélyek elkerülésére segít?... Ezek az isteni ígéret igéi. Amelyek világító pontjai az örök partok felé törő embernek.

b) Ugyancsak reáépíthető arra a bibliai történetre, amelynek szövege szerint Keresztelő szt. János áll a Jordán parton fényvető igét hirdetvén arra nézve: elközelgett az Isten országa, készüljetez tiszta és alázatos fogadására.

c) Továbbá reáépíthető arra a missziós történetre, amely szerint ajakról-ajakra adta át egy régi és nagyon rejtett helyen meghúzódó falu népe azt a reményt, hogy fog jönni valaha olyan „atya”, aki ismét hirdetni fogja, hogy mi az Isten fiai vagyunk (egy régen elpusztult, elpusztított missziós telep maradványa!)... **Alkalmazás:** az ember ősi természete és Isten adta kegye, hogy igényli és várja, hogy Isten fiává lehessen!... Ez a megváltás várás pislákoló fénye...

*

3. beszéd: Az élet forgatagának viharverésében (erkölcsi beszéd: Az elesett ember életútja)

Bev.: „**Tiltott fáról**” beszél az Írás, amikor az isteni parancsot hallja az első ember. „És parancsolta néki, mondván: A paradicsom minden fájáról ehétel, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell halnod” (1 Móz. 2,16-17). – Talán nem téved a gondolat, ha odakövetkeztet, hogy a „tiltott fa” gyümölcsévése erősebben hozzá láncolt a földhöz és az engedetlenség bűne miatt a „fának súlya” **keresztként** nehezedett évezredekén át fáradt vállainkra... Nézzük csak kissé részletesebben ezt a képet. Mi megy végbe a bűnözés után az emberi lélekben?

1. Erős ütemet nyer a földi vonzás.

A föld anyának kebléből születtünk, belőle élünk, hozzá térünk... Ez Isten gondolta szent vonal – első fordulója. Ezután következett volna a második, az Isten országába való térés örök boldogsága. – De kérdés: nincs-e ennél erősebb vonzódás a „tiltott fa” gyümölcsének evése miatt? Jeremiás ezt írja: „Izrael reménysége: az Úr; megszegyenülnek mindazok, kik elhagytak téged, a porba írják azokat, kik eltávoztak tőled, mert elhagyták az élő vizek forrását, az Urat” (Jer. 17,13). – Részleteiben azután a következőkben szól...

a) Látásunk erősebben fordul feléje. Az ember áldozatos munkájával erősen fordul a föld felé. Belőle termel. Őt alakítja, őt szolgálja...

b) Vágyaink erősebben igényesednek belőle. Többet akar belőle. Akár **valóságos** földet, akár a belőle szerzett javakat. Feléje alázkodik az ember, hogy belőle gazdagodjék a szolga ember; pedig „Csupa hiúság, úgymond a Prédikátor, csupa hiúság, minden csak hiúság!” (Préd. 1,2).

c) Munkánk java – erősebben történik érte. Bizony nagy az erőfeszítésünk, hogy szebb, jobb, gazdagabb otthont nyújtó legyen a „föld anya”. Ő a szolgálandó úr!

d) Ösztönös vágyaink erősebben töltekeznek belőle. Itt már túlzott is az ember vágya. Örömeink bőségét **innen** igényli. – Talán a föld legyen boldogító „istenünk”?! – Így igaz ez a tétel: erősebb ütemű az „anya föld” szeretete. Valóságos az Egyház tanítása: „értelmünk elhomályosult és akaratunk rosszra hajló lett”. – Pedig **világos értelemmel** ez tűnik elénk: múlandó mindez és inkább az állandó volna az igényünk!

2. További kérdés marad: nem teher-e továbbá a földi küzdelem nagy-nagy reánk nehezedése? A felelet ez: **nehéz kereszt lett a szenvedés értelmetlensége.**

A „tilalom fája” ember „keresztfájává” keményedett. Itt már **belső teherről** van szó. Örök és gyötörő életkérdések lettek bennünk a következő kérdések.

a) Van-e **értelme** a harcnak? Mert az emberi szellem azért küzdelmet vív az élet folyamán az anyagi és lelki javak megszerzésében és értékesítésében.

b) Van-e tartalma az életnek? Majd a gyökérzetig hatol a kérdés az élet **tartalmát** kutatva. Vajon csak a földi vegetáció az élet? Hát érdemes ezért a szenvedés?...

c) Van-e **végérvénye** az embernek? Így is kiszögellik a kérdés. Ez azután annak a problémának élére állása: vajon **leível**, vagy **életbe torkollik-e** az emberi bontakozás?... Lám, milyen sok a szellemi probléma és teher, amelyek a küzdelem és szenvedések léte körül forognak.

Bef.: Isten tervének paradicsoma – **életgyümölcsöt** termő. – Az Isten „tilalom fájának” élvezése keserű gyümölcsöt hozott. „... nem mondják többé: Az atyák ették a savanyú szőlőt” (Jer. 31,29). – Így Isten „tilalom fája” – ember „keresztfájává” válhatott mindaddig, míg ki nem virágzott az igazi

Keresztfá.

*

a) Ez a szentbeszéd reáépíthető a viharzó tenger utazási élményére. Mi történik ott **tárgyilag** és **alanyilag**? – A „Rotterdam” 30 tonnás személyszállítóján keltem át Amerika felé az óceánon... Még a „csatorna” táján jártunk, mikor fergeteges vihar támadt reánk. **Valóban** az történt, hogy a szél-verte hullámok átvettek a fedélzeten, de **lélekben** olyan félelem született, amely az örök partok gondolatát hozta számunkra... **Alkalmazás:** a nagy élet „elhagyatottsága” és „küzdélme” ugyan ilyen lélekfélelmet és magárahagyottság érzetét támasztja... Pedig velünk van – az ígéretet tevő Isten.

b) Ugyancsak felépíthető – a háborgó tenger apostol népének félelmére, történetére...

c) Reáépíthető azután a pogány **legendára**, amelynek ellentétes pólusa a **keresztény hit**. A „**Gea**”, a föld anya öle hívja, csalogatja és hazavárja a föld emberét. Ez a pogány tanítás. – Az „**Istenatyja**” küldi, hívja és várja éghez tartozó gyermekét. Ez a keresztény tanítás.

Ez a beszéd ilyen alakban is elmondható:

3/a. (változat) beszéd: **Az élet forgatagának viharverésében** (Erkölcsi beszéd: Életviharok értelme)

Bev.: Az emberi élet lényeges tartozékai az élet viharai. Akár áldozatos elégtétel, akár fejlődést szolgáló áldozatosság miatt.

1. Reánk nehezednek – a nagy világ szenvedései.

a) Ok: büntetés. „Igazságos ítélettel cselekedted tehát mindazt, amit reánk hoztál, és mindazt, amit velünk tettél” /Dán.3,31/.

b) Cél: a földtől való elszakadás. – Ilyenné lehettek: „Fennhangon mondja: hallgassatok reám, istenes fiaim, és virultok, mint a patak mellé ültetett rózsza, édes leszen illatotok, mint Libanoné, virágoztok, mint a lilium, illatot ontotok, és levéldíszbe öltöztök! Zengjétek dalt és áldjátok az Urat műveiéért!” (Sir. 39,17-19).

2. De reánk nehezednek az egyéni élet lemondásai.

a) Ok: **egyéni** bűneink büntetése- „Bizony, felvirrad a seregek Urának napja minden kevélyre és felfuvalkodottra, és minden nagyravágyóra, hogy megalázza, s a Libanonnak minden magas sudár cédrusára, és Básán minden tölgyére, és minden magas hegyre, és minden kiemelkedő dombra, és minden magas toronyra, és minden várfalra, és mindenre, ami a szemnek szép” (Iz. 2,12-16).

b) Cél: Egyéni életünknek az örök országba való irányítása. Értelmezd **átvittem**: „Mondá pedig az Úr Ábrahámnak: Eredj ki földedről, rokonságod közül és atyád házából s menj arra a földre, amelyet majd mutatok neked” (1Móz. 12,1).

Bef.: Minden Istenhez vezet. A szenvedés és az áldozat is Istenhez közelít. – És mi mindennek vége? Amit Isten szeret. Ez pedig: „És a seregek Ura így szólt hozzám: Ezt mondja a seregek Ura: A negyedik hónap böjtje, az ötödiknek böjtje, a hetediknek böjtje s a tizediknek böjtje örömmé, vidámsággá és jeles ünneppé leszén Juda háza számára. Csak az igazságot és a békét szeressétek!” (Zak. 8,19). – Mesterünk is ezt járta: és így Atyja országába vezet bennünket. Ezt pedig így értelmezzem **átvitt** gondolattal: „s elhatároztam, hogy kivezetlek titeket Egyiptom nyomorúságából a kánáneusok, a heteusok, az ámorreusok, a ferezeusok, a heveusok meg a jebuzeusok földére, tejjel s mézzel folyó földre” (2Móz. 3,17).

*

4. beszéd: **A hit mécslobbantása mellett** (Dogmatikus beszéd: A hit fényvetése)

Bev.: Az Isten szemével kell látni. Ez pedig a **hit** kegyelmének mécslobbantása. –Hogyan látunk a **hit fényénél**?

1. Így a szenvedésteljes élet az ég figyelmeztető és a földtől elszakító szava.

a) A földtől elszakít. – Ez nemcsak látás, hanem életirány találás. „Ő pedig így szólt hozzá: Balga nő módjára beszélsz! Ha a jót elveszük Isten kezéből, a rosszat miért ne vennők?” (Jób 2,10).

b) Az ég felé lendít. – Ez pedig még több: felemelés és Istenhez segítség. „Hiszem, hogy meglátom az Úr javait az élők földén” (Zsolt. 26,13).

2. Így a szenvedésteljes élet az új és magasabb rendű élet serkentője.

a) Az áldozatos, lemondó élet élővé alakít. Mit mondott szt. Pál apostol? „Sokat voltam vándorúton, veszélyben forogtam folyóvizeken, veszélyben rablók miatt, veszélyben népem részéről, veszélyben a pogányok között. Veszélyben városokban, veszélyben a pusztán, veszélyben a tengeren, veszélyben hamistestvérek között” (2Kor. 11,26). – És mivé lett? „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem. Amennyiben most testben élek, Isten Fiának hitében élek, aki szeretett engem s önmagát adta értem” (Gal. 2,20).

b) A megszentelő kegyelemmel telítve isteni életre segít. „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bírő, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövételét” (2Tim. 4,7-8).

Bef.: Örök távlatok mellett ilyenek látható és tekinthető ez a világ. Ez már a hit mécslobbantása. Olyan fényvetés, amely Urunk színeváltozásakor villant fel az apostolok választottjai előtt és kiváltotta belőlük ezt a lélekörömet: „Péter... így szólt Jézushoz: Mester, jó, hogy itt vagyunk! Hadd csináljunk három sátrat: neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet” (Mk 9,4).

*

a) Ez a szentbeszéd felépíthető a következő példára: a pogány hitregék világához tartozik a „túlvilágnak” mesészerű leírása. – A legendák szerint „Hadész” várja a föld zarándokait. De ez a „birodalom” a ködös és bizonytalan élet országa. A „megérkezett” lélek még mindig vágyakozó és igényeskedő, mert nem érkezett meg az „istenek világába”. Még mindig fényt kereső... **Alkalmazás:** az Úr igazi háza népe a bűnbeesés után is fényt keres és Istenhez akar találni. Vágyainak világát fellobbantja az isteni ígélet, és így gyullad fény a ködös életben. Az ő élete a földi „Hadész”, amelyből az égi haza felé áhítozik a büntetett ember.

b) Reáépíthető azután teljesen a bevezetésben idézett szent szövegre és erre: „Mózes nem is tudott bemenni a szövetség sátrába, míg a felhő mindent befödött és az Úr dicsősége tündöklött, mert mindent beborított a felhő” (2 Móz. 40,33).

*

5. (karácsonyi) beszéd: A gyermek jászolánál (Dogmatikus beszéd: A „látható” Üdvözítő)

Bev.: A földi élet éjszakái sokszor a lelki sötétség jelképei. Köd és homály jellemzi az éjszakát, lélekteher és bizonytalanság jellemzi a lélekéjszakát. – De a karácsony szent éjszakája az égi csodák szent fényessége. Itt csodálatosan elhúzódik a sötétség fátyola, és fénybe borul a lélekéjszaka ködössége. Mert mi történik ott?

1. Az ég a földre alázkodott.

De csak kizárólag ünnep és öröm mindez?

a) Itt is szerepet talál az áldozat. Szegény környezetben születik az Istenember. „Megszülte elsőszülött fiát, pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson” (Lk 2,7).

b) Itt is valóság lesz a szeretet és az igénytelenedő áldozat. – Ember lett az Úr Egyszülöttje... Ez szeretet. „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – És kiért mindez? Az emberekért!

2. Az ember az egekhez emelkedik.

Milyen kincsekkel gazdagodva száll az ember az ég felé?...

a) Ajándékkal veszi a megváltás kegyét. Ennek lényege: teljesül az égi ígélet és földre száll az ég Küldöttje. „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és léssen az ő neve: Csodálatos Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6). – „...az angyal bátorította őket: Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,10-11.).

b) Ennek kegyelmi lendületével birtokba veszi az örök élet ajándékát. Ez a gazdagodás –büntetés és kegyelemáramlás. Így tehát valóban az ember felemelkedésének lehetősége. Levétetett a „bűn terh” és felerősödött az isteni lendület ereje. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek és elmeneküljetek a romlottság elől...” (2Pét.

1,4).

Bef.: Éjszakának mondható a történelem sok ezredéve. Éjszakának az egyes emberlélek története és törtétese... És Karácsony csodaéjszakája? Rövid felelet: az ember diadalmas felemelkedésének hajnalhasadása. „Krisztus Jézus született, örvendezzünk!”... Ez a dalunk! – És az életünk? Mi is örök életre születünk. Ez legyen a boldogságunk!

*

a) Ez a beszéd reáépíthető a következő példára: a gyermekvilág irodalmi örömeit Verne Gyula regényei alkotják. „A senki szigete” (Rejtelmes sziget) – a természet csodája és az odavetődöttek **erőfeszítésének** otthona. A számkivetettség rászorít a rejtett energiák megfeszülésére. – **Alkalmazás:** ebben a keresésben és a megfeszülés útján értékesített isteni erőben van – még az elhagyatottság látszata mellett is – az Isten. – **Ilyen** élet – a paradicsom kapuin kívüli élet...

b) Továbbá példa lehet az Ószövetség nyomán megállapítható „népek dekadenciája” és erőfeszítése. Sokat teremtett így is az emberiség! – **Alkalmazás:** a kultúra nagy erőfeszítése – a velünk levő Isten adta erőknek megfeszülését.

**

III. beszédlánc címe: Isten terve – ember tette

Ez a beszédlánc azt a kettős szembeállást akarja kiemelni, amely **Isten terve és ember tette** között mutatkozik. –De a főcél annak az örömnak a felcsendítése, hogy az Isten nagy jósága (2 első beszéd!) és az ember elesése (3. és 4. beszéd!) végül is az Isten Fia megtestesülésében az isteni életterv diadalát hirdeti (utolsó beszéd!). –Lássuk most ezeket egyenként.

1. beszéd: **A halhatatlan lélek teremtése** (Dogmatikus beszéd: Az emberi lélekszellem)

Bev.: Isten tettének lelegeje így cseng felénk: halhatatlan szellemi lélekkel ajándékozott meg minket. Rajtunk csillan az ég fénye, és kiverődött rajtunk az Atya szeretete. – De miért volt ez a legnagyobb kegyelem?

1. Mert a lélek szellemisségével Magához hasonított az ég Ura.

Ennek a kegynek jellege és tartalma kettős.

a) Az Ószövetségben – csak képmások vagyunk. Erről ír az Írás: „Meg is teremté az isten az embert: a maga képére teremtette” (1Móz. 1,27). De erősen kiemelendő: ez már isteni pecsét az életünkön! – Ezt értékeli a sok szellemi törtetés. Ennek kidolgozásán és értékesítő kidolgozásán dolgozik az ember. Tehát szellem az ember!

b) Az Újszövetségben – természetét adja és így fiává fogad. Mi ennek alapja? A Szeretet. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – Ki ennek kiérdemelője? Az Istenember Maga: „Most azonban ti, akik messze voltatok, Krisztus Jézusban közel jutottatok Krisztus vére által” (Ef. 2,13). – És a kidolgozó? Az ember, akire áll szt. János szava: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). Tehát szellem az ember!

2. Így azután Vele pereghet az ember egész élete.

Az ember élete nem szakadhatott el végleg az Istentől. Fenntartó függése állandó maradt. De a Szeretet állandóan jelentkezett.

a) Az Ószövetségben – vele maradt az Isten. Ezt mutatja a „választott nép” hivatása, melyről így ír szt. Pál: „Pál, Krisztus Jézus szolgálja, a meghívott apostol, akit Isten evangéliumának hirdetésére választott ki...” (Róm. 1,1).

b) Az Újszövetségben – benne él az ég Ura. Erről mondja szt. Pál: „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lakik bennetek?” (1Kor. 3,16). – De erről így szól a Mester: „Én vagyok a szőlőtök, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). Sőt ezt az együtt maradást értelmezi örök értéknek az Üdvözítő: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). „Megismertettelek velük és meg is foglak ismertetni, hogy a szeretet, amellyel engem szeretsz, bennük legyen és én őbennük” (Jn 17,26). Tehát szellem az ember!

Bef.: Az ember – elfogadta az ószövetségi adományt, majd isteni létté fejlesztheti – az újszövetségi égi ajándékot.

*

a) Ez a szentbeszéd reáépíthető a következő egyik **Dzsungel mesére**. Az állatvilág csodás birodalmában felnevelkedő „farkas nevelte ember” úgy éli életét, hogy vadállatok társasága az ő közössége. – De érdekes, mondja Kipling, az író, hogy minden állat remeg ettől az „embercsaládhoz tartozó” gyermektől, mert „szemének villanása” különös erőt sugároz és parancsoló hatalmat árul el... **Alkalmazás:** a lélek szellemi ereje villan át a szempáron és ezért parancsol a **szellemi ember** – a **szellemtelen állatvilágnak**.

b) Másik példa lehet – amelyre szintén átépíthető a szentbeszéd – a következő: az egyik ókori legenda azt mondja, hogy a „bölcsek köve” olyansugarat vet a világra, hogy annak erejére megnyílik a rejtélyek világa. Ezért ajánlja: keresve keresd ennek a kőnek hazáját!... **Alkalmazás:** az Isten az értelem ajándékát adta a szellemi erőt és lelket hordozó embernek, és így ennek feltalálása és ennek kutató fényvetése lesz az életrejtélyek felnyitója...

c) Végül felépíthető erre az isteni kinyilatkoztatásra is: Isten képe vagy ember, és így Isten szellemiségének hordozójává emelt az Égi Teremtő.

*

2. beszéd: **Az élet paradicsomának biztosítása** (Dogmatikus beszéd: Az ember életterve)

Bev.: Az élet paradicsomának biztosítása volt az Isten teremtő tervében a földre küldött „képmása” részére. Mert a Szeretet sugárzása az ember, tehát a „szeretet világa”-ból küldötte az Isten. – Milyen paranccsal biztosította az Úr?

1. Legyen paradicsom a föld.

A földre küldettünk, tehát a föld lészen **otthonunk**. „Ültette pedig az Úr Isten kezdettől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8). – Hogyan építette és ékítette az Úr?

a) Teremtő szeretetének bőségét és szépségét öntve reá. „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31). Léte – erőt hordozó. „Kezdetben teremté Isten a mennyet és a földet. A föld azonban puszta és üres volt és sötétség volt a mélység színén: de az Isten lelke ott lebegett a vizek felett” (1Móz. 1,1-2). Tartalma szépséget sugárzó. Belső valója – igazságokat hordozó. – Mindez azt mutatja, hogy az ember, akinek birtokba kell vennie mindezt, szellemi lény.

b) Majd az otthont gazdagító és szebbé tevő erőit adta a **dolgozó** életzarándoknak. „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28). A fizikai munka átalakítja a világot (kövekből házak, ásványból kelyhek stb.)... A szellemi munka igazságokat leplez le, majd kultúreletet teremt és művészi gyönyörűségeket alkot (tudomány, szépművészet, képzőművészet stb.)... Ez is mind azt mutatja, hogy „szellemi munkás” az ember.

2. Legyen örök otthona az ég.

Ez az égi parancs azonban nem emeli át egyszerűen a mennybe az embert. Feladat marad számára: az égiek kidolgozásának és megszerzésének a kötelessége. „Az ember úgy születik nyomorúságra, mint a madár repülésre” (Jób 5,7).

a) A földi életben „lélekparadicsommá” kell teremtenie a földet. Itt is az **emberi munka** a domináns. – Így termel az ember. Ezért azután: „Hallgassatok reám, istenes fiam, és virultok, mint a patak mellé ültetett rózsa, édes lészen illatotok, mint a Libanoné, viragoztok, mint a liliom, illatot ontotok, és levéldíszbe öltöztök! Zengjeteke dalt és áldjátok az Urat műveiért!” (Sir. 39,17-19).

b) Hogy azután birtokába vehesse az otthonává teremtett és alakított mennyet. – Itt az isteni Jóság a „teremtő” és „lehetőséget” nyújtó. Szebb lehet a lélekvilág, mint a sziromba szökkenő virág. De itt is érték és szükségyszerű az ember, a dolgozó. – Munkánk nyomán szépül az örök haza **élő virága**. „Megállta ebben a próbát és feddhetetlen maradt, legyen a dicsérete örök! Mert vétetett volna, de nem vétett, gonoszt tehetett volna, de nem tett!” (Sir. 31,10). – Ez az erények teológiája: „Amint a test lélek nélkül holt, úgy a hit is holt tettek nélkül” (Jak. 2,26). – Végül pedig mit mutat mindez? Azt,

hogy a **szellemi ember** – az **örök Szellemhez** gravitál.

Bef.: Íme! Így rendelkezik az Isten, hogy igazi **életteret**, munkaterületet és **életet** adjon az embernek. – Íme! Az ember életében jelentkező isteni tettek sora!

*

a) Ez a szentbeszéd reáépíthető Maeterlinck „Kék madár” c. színdarabjának meséjére. Mitil és Tiltill a boldogság madarát keresi... Ez a vágy az ember „paradicsom keresésének” ősi története. És hol találják meg? Az **otthon** kicsi világában... **Alkalmazás:** ősi vágyunk a „paradicsom keresés”. Hol található? Lelkünk kicsi szentélyében és égi Atyánk örök otthonában.

b) Minden ember azért dolgozik, hogy boldogabb legyen a háza. Mi ez? Paradicsom keresés. – Ezt ki lehet szélesíteni a kultúra és civilizáció szolgálatára is. – Mindig szebb és jobb világot keres az ember. – **Alkalmazás:** a lelki és szellemi élet teljes boldog otthonát is keresi és keresse a lélek!

c) Végül felépíthető arra a **gravitációs törvényre** is, amely szerint a földieket vonzza a föld. Minden a föld középpontja felé tör. – **Alkalmazás:** és a lelkiek? Valóságos központjuk az élő Atya lelkéhez igényesedik.

d) Szép példa lehetne szt. Benedek tétele is: **ora et labora!**...

e) O. **Wilde**-nak van egy igen kedves meséje: az „önző óriás”-ról szól. A tartalma ez: az önző óriás gyönyörű kertjéből kizárja a gyermekeket, mire zimankós tél tör be a paradicsomi kertbe... Majd egyik reggel azt látja, hogy az egyik fa virágsziromba öltözött... Odamegy és egy kis gyermeket lát az ágak között, kinek kezén és lábán sebeket észlel... „Ki volt az a gonosz, aki így bánt veled?” – kérdi az óriás. „Olyan emberek, mint te, akik kizárják kertjükből az igazi, a tisztalelkű gyermeket”. – Az óriás lebontotta a falakat, beengedte a tiszta gyermeknépet, és azonnal kivirágzott a kert minden fája. – **Alkalmazás:** Isten jelenléte nélkül nem szökken szíromba az ember lelke. Vagyis: csak akkor lesz paradicsom a föld, ha tisztalelkű lakóiban él maga az Isten. És mi a végeredmény? Földi paradicsom után – égi paradicsomba jut az ember.

*

3. beszéd: **A hivalkodó góg „diadala”** (Biblikus beszéd: Az első emberpár sorsa)

Bev.: Mivé lett az Isten gondolta emberarc, azt az Írás első lapjain közli a kinyilatkoztatás. A próbát álló embernek megejtését és büntetését az Írás szavaiból tudjuk. – Hogyan közli ezt a Mindenható sugallta szent szöveg?

1. Lesztek mint az Isten...

A kísértésnek igazi történetét írja le az Írás. Olyan módon, ahogyan az bennünk is végbemegy. – A történet így szól:

a) Látom és tudom a törvényt!... „És parancsola néki, mondván: A paradicsom minden fájáról ehétel, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell halnod” (1Móz. 2,16-17).

b) A külső szépség a tilalmasra hívja fel a figyelmet. „Látá tehát az asszony, hogy a fa evésre jó, szemre szép és tekintetre gyönyörű, és vón a gyümölcséből és evék s ada férjének s az szintén evék” (1Móz. 3,6).

c) A sátán azután belső világunkban gyöngíti a törvény erejét, jónak tüntetvén fel a rosszat. – Figyelmezzetek szt. Pál szavára: „Magam sem értem mit teszek, mert nem azt teszem, amit szeretnék, (a jót), hanem amit gyűlölök, (a rosszat)” (Róm. 7,15).

d) Majd belső gyönyörködtetésre hangol. „Csak tudja az Isten, hogy azon a napon, amelyen arról esztek, kinyílik szemetek s olyanokká lesztek, mint az Isten: tudtok jót és gonoszt” (1Móz. 3,5).

e) Végül a tilalmas cselekvésre ragad. Egészen fenséges szt. Jakab összefoglaló szövege: „Mindenkori úgy esik kísértésbe, hogy a saját kívánsága vonzza és csábítja. A kívánság azután, mihelyt megfogant, bűnt szül, a bűn pedig, ha végrehajtják, halált okoz” (Jak. 1,14-15). Ez az első emberpár bűnének lélektana. – Mi a lényeg? Tudta a törvényt, hallgatott a kísértő szóra és büszkegöggel **istenné** akarta tenni – önmagát.

2. Majd a második kérdés így hangzik: és mivé lett?... A felelet így szól: **lettetek mint a sátán.**

A szabadság magában hordozza a bűn lehetőségét, de egyúttal a felelősség súlyát. A szabadság

életkivirágztatásra segít, ha Isten törvényei szerint élünk, de a **szabadosság** az égi Atyától való elszakadásra és előle való elrejtőzködésre kényszerít. – Hogyan megy ez végbe?

a) Vesztegették – Isten kegyelmét. Mindazokat az égi adományokat, amelyek az isteni ember kivételes kincsei.

b) Ezután pozitív büntetést is vállaltak. A föld is igényesebb lett velük szemben. Aminek uraivá kellett volna lenniük, annak szolgálói lettek... Értelmi fényük elhomályosodott... Akarati erejük elgyengült... A küzdelmes lét lett életterük... Állandó kíséretük a fájdalom és a szenvedés... Izzító vágyuk a földi boldogság és uralom... Végül is olyan beletartozás a földbe, amelyből csak Isten emelheti ki őket. – Mi ez? Az emberiség élettragikumuma. A gőg bűnhődése és az alázkodó könyörgés születése...

Bef.: Az ember elbukik... De mi a további sorsa? Isten szeretetéből felemelkedhet.

*

a) „A róka és a holló” meséje lehet az első példa. – **Alkalmazás:** a hiúságon fogja meg az embert is a kísértés.

b) „A béka és a bika” meséje szerint a magát nagygyá fújni akaró béka – megpukkadt. – **Alkalmazás:** ne akarj nagyobb lenni, mint az Isten terve!

c) „A bábeli toronyépítők” történetéből is ki lehet indulni. – **Alkalmazás:** „Isten a gőgösöknek ellenáll”...

d) Azután az Evangélium szövegére is lehet építkezni: „Mindazt ugyanis, aki fölmagasztalja magát, megalázzák; aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Lk 14,11). – És: „Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ad” (Jak. 4,6).

e) Végül a „Dzsungel-könyv” meséjére is lehetne építkezni, amely szerint az első „vérontó bűn” hozta az állatvilágra a félelmek rémét. – **Alkalmazás:** a jóság Isten adta erő és csak szeretetet sugároz, a gonoszság sátán sugallta tett és rettegést eredményez.

*

4. beszéd: **A büntetés terhének egyetemessége** (Dogmatikus beszéd: A büntetés egyetemessége)

Bev.: Az emberi elme elé igen nehéz tételt állít az Írás mondván: „Ezért, amint a bűn egy ember által lépett a világba, s a bűn miatt a halál, és így a halál minden emberre áterjedt, mert mindnyájan bűnbeestek...” (Róm. 5,12). – Ez a nagy és nehéz tétel talál-e valamelyes fénysugarat, amelynek vetődése némileg értelmezi a felelősség egyetemességét? – Hol itt a helyes meglátás?

1. **Ádám vétkezett, és büntetésének terhe közös?**

Ez az a tény, amely kiindulást ad. Vétkezik, tehát bűnhődik. **Személyében** érthető, de átszármasztásban titokszerű nehézség. – De vajon kicsoda Ádám személye? – Ezen a ponton induljon el a kutató ember, és így némileg enyhülni fog a nehéz tétel.

a) Ádám – a kezdet. A kezdetnek kivételes helyzete vagy a következőkben. Ez pedig azt jelenti: befolyása jelentkezik az egész tőle függősorban...

b) Ádám – az emberiség kezdete és így sorsának irányt jelzője. Ez pedig azt jelzi, hogy a **jövő élet** státusa szoros kapcsolatot fog tartani az indulásmikéntjével. Az Írás szerint pedig a szuverén isteni akarat az emberiség jövőstátusának próbáját állatta az első emberrel: „A paradicsom minden fájáról ehétel, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell hálnod” (1Móz. 2,16-17).

c) De Ádám **személy** is és így **személyes vétket** is elkövet. Ezért **személyes is** a büntetése. „Mivel hallgattál feleséged szavára s ettől a fáról, amelyről megparancsoltam, hogy ne egyél, – átkozott legyen a föld munkád alatt: färadalmak árán egyél abból élted valamennyi napja alatt. Töviset és bogáncsot hajtson az néked s a föld növényzetét egyed. Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél, – mert por vagy és vissza kell térned a porba!” (1Móz. 3,17-19).

d) Ámde – a **személyes bűn** terhét **egyedül viseli** ugyan –, a bűn teremtetteállapotot (status lapsus naturae) adja teherként az emberiségnek. – De ne felejtse! Már itt is ígéret csendül. „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közéd, ivadékod és ivadéka közéd: Az széttiporja fejedet, te pedig a sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15). Mindez akkor súlyosodnék szinte megoldhatatlan problémává, ha nem hozna égi áldásból eredő egyensúlyt **Krisztus tette** az emberiség javára. Mert a kérdés értelmezése a kö-

vetkezőkben nyer kielégítő enyhületet.

2. Krisztus áldozatának gyümölcse is közös.

Nagyon jól ki kell emelni: az első bűn terhe **személyes közreműködésünk nélkül életterhünk**, de a megváltás áldása is **személyes hozzájárulás nélkül** égi ajándékunk.

a) Szt. Pál azt tanítja: „De a kegyelemmel nem úgy áll a dolog, mint a bűnbeeséssel. Ha ugyanis egynek bűnbeesése miatt oly sokan meghaltak, Istenkegyelme s az egy embernek, Jézus Krisztusnak kegyelmi ajándéka még bővebben kiárad sokakra.” (Róm. 5,15). Krisztus Maga ezt mondja: „Ez a hely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek ontok.” (Lk 22,20). Apostola ezt tanítja: „Ha ugyanis akkor, amikor még ellenségei voltunk, Fia halála által kiengesztelődött velünk az Isten, mennyivel inkább szabadulunk meg most, hogy kibékültünk vele, annak élete által.” (Róm. 5,10).

b) Ezt a szeretetet örömmel hallja az ember, mert ennek hallására újjá alakult életet fakaszt Isten kegyelme. – Az égi hangot ilyen erősítésben hallja: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen.” (Jn 3,16).

c) És a lelke ilyen módon teszi létté az Istentől vett kegyelmeket: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem. Amennyiben most testben élek, Isten Fiának hitében élek, aki szeretett engem s önmagát adta értem.” (Gal. 2,20).

Bef.: Mi tehát a könnyítés és értelmezés igazi ereje? Ádám terhét közösen viseljük, de Jézus áldását egyetemlegesen vesszük. Az ellentét megoldását így hirdeti Szt. Pál: „Ha ugyanis egynek bűnbeesésének következtében egy által uralkodott a halál, mennyivel inkább uralkodnak az egy Jézus Krisztus által az életben azok, akik a bőséges kegyelem és a megigazulás ajándékát kapják.” (Róm. 5,17).

*

a) Ez a beszéd felépíthető az egyiptomi nép történeti példájára. A történelem szerint a világ egyik legkultúraltabb népe volt az egyiptomi. Erkölcsi elesettsége azután úgy nehezedett az **egész népre**, hogy hosszú időközön át „fella” (koldus!) lett belőle... **Alkalmazás:** egyetemesen teherré lesz az egyesek, mégpedig a vezető szerepet betöltők erkölcsi omlása. **Beivakodó** fertő...

b) Ugyancsak hasonlóképpen felhasználható a „**fertőzött forrás**” képe. – Az egész víz sodra – szennyes és veszélyes... **Alkalmazás:** az emberélet forrásának ömlő áradata is érzi a kezdet romlott jellegét...

c) De szépen beállítható volna ez az evangéliumi gondolat is: Isten jegye rajtunk a szellemi lélek és annak egék felé törése; bűnös emberi jelleg rajtunk az anyagiak túlzott igénye és a földiek felé fordulás ténye.

*

5. (karácsonyi) beszéd: Az Isten Fiának földre szállása (Dogmatikus beszéd: Karácsony –incarnatio)

Bev.: A paradicsom életképének igazi tartalmát így határozhatjuk meg: Istennel élt az ember. – Mikor lesz tehát paradicsom a föld? Ha Istennel élhet újból az ember. – Nézzük meg most, milyen csodát hirdet nekünk a karácsonyi angyal? A Megváltó születésénél mit lát és mit beszél az ember?

1. A látszat szerint – ember született.

A betlehemi istálló – kis Gyermekek születésének helye.

a) Édesanyját és Kisdedet lát a pásztornép. „Odasiettek és megtalálták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő kisdedet” (Lk 2,16).

b) Gyermekek előtt hódol a királyok csoportja. „Amikor Jézus a júdeai Betlehemben megszületett, Heródes király napjaiban bölcsek jöttek napkeletről Jeruzsálembe és érdeklődtek... A házba lépve, ott látták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva hódoltak neki. Aztán fölnyitották kincses ládájukat és ajándékot adtak neki: aranyat, tömjént és mirrhát...” (Mt 2,1 és 11).

c) Gyermekek akar „tisztelni” a gonosz Heródes: „Erre Heródes... ezekkel a szavakkal küldte őket (bölcseket) Betlehembe: „Menjete, tudakozódjatok gondosan a gyermek felől. Ha megtaláljátok, jelentsetek nekem, hogy én is elmenjek és hódoljak neki” (Mt 2,7 és 8). – A gyengeség és szegénység kerete látszik, de mögötte a világot irányító és indító Erő lakozik...

2. Valóságban – az Isten emberré lett.

A Gyermekek az Isten szava szerint ítélandó meg: „Gyermekek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és léssen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6). – Minden kisgyermek – a jövőt hordozó és a múltból kipattanó isteni csoda. És ez mind csak sejtés... De a betlehemi Kisdedről többet tudunk. De Istentől, mert Isten lát mindent.

a) „Múltjáról” ezt tudjuk: „Öröktől fogva rendelt engem, ősidők óta, még a föld előtt” (Péld. 8,23). „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Istenvolt az Ige... Az Ige testté lett, és közöttünk lakott. Láttuk dicsőségét, az Atya Egyszülöttének dicsőségét, Akit kegyelem és igazság tölt be” (Jn 1,1 és 14). „Szólt ugyanis hozzám az Úr: Fiam vagy te, a mai napon nemzettelek én téged”(Zsolt. 2,7).

b) Jelenéséről ezt halljuk: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,10-11).

c) Jövőjéről ezt hirdeti a próféta; az evangélistán keresztül: „Simeon áldotta őket és így szólt anyjához, Máriához: „Sokaknak romlására és föltámadására lesző Izraelben: jel, amelynek ellenszegülnek – s a te lelkedet is tör járja át – hogy így megnyilvánuljon sok szív érzése” (Lk 2,34-35).

d) Későbbi életéről pedig ezt tudjuk: „Küldd el, Uram, a bárányt, a földurát! A sivatagi Petrából Sion leányának hegyére!” (Iz. 16,1). „Nézzétek, az Isten Báránya! Ő veszi el a világ bűneit!” (Jn 1,29). „Akkor láttam, hogy a trón, a négy élőlény és a vének között ott áll a Bárány, mintegy megölvé” (Jel. 5,6). – Mindez azt jelenti: „Isten azonban azzal igazolja irántunk való szeretetét, hogy amikor még bűnösök voltunk, Krisztus meghalt értünk. Most tehát, amikor már megigazulunk vérében, sokkal inkább megment minket a büntetéstől” (Róm. 5,8-9).

Bef.: Íme, végül is ez az igazság: az Úr Egyszülöttje a földre szállt és így paradicsom lett a föld, mert itt az Úr és kiinduló szentély lett a „kivettség helye”, mert innen jut égi paradicsomba a föld embere.

*

a) Egyik hitetlen tudós azt kérdezte: vajon mit jelent a karácsony az ember életében? Vajon nem túlzott képzelet alkotta vágyának megvalósított képe-e ez az égi dal? – Az alázatos szerzetes így felelt: tartalmilag annyit jelent, hogy a túlzottan föld felé hajló emberi szeretet épp az égnek kiáradó Szeretete akarataival lendülhet az ég felé! – A túlzott képzelet-játék kérdésére pedig ez a felelet: a véges szeretetnek szemszögéből sohasem érzékelhető igazság a végtelen Szeretet határtalansága. A képzelet meg sem közelíti a Végtelen szeretetének lehetőségét. –**Alkalmazás:** a tudós kétkedve bizonytalanodik, az alázatos kereső Istenre talál.

b) Ugyancsak erősen hangoztatható és az egész beszéd reáépíthető erre az aszketikus tételle: „**a karácsony tárgyi tartalma – incarnatio, és az embert érintő alanyi értéke pedig – deificatio**”.

**

IV. beszédlánc címe: Hol az Isten gondviselő keze?

Ez a beszédlánc általános kérdést akar felvetni. Mégpedig ezt: **vajon észlelhető-e a Gondviselés keze az emberiség életében?**... Ez pedig azért illenék az Advent gondolatkörébe, mert igen határozottan lép elő az „életködből” ennek a kérdésnek nehéz gondja. A feleletet a **megváltás előkészülete és megvalósítása** adná...

1. beszéd: **A teremtés csodás bőségében áradozó fenség...** (Dogmatikus beszéd: Az ember értéke)

Bev.: Isteni eredetünk jegyeit az emberi lélek fenséges berendezéséből és gazdagságából tudjuk megállapítani. – De az **egyéni** ember azt is keresse: mit adott **neki** az Isten? Kettős lesz a felelet: bőségesen **ellátta** őt az **életkincsek** gazdagságával és feladatává tette, hogy mindezeket **életté** teremtsen.

1. Gazdagította lelkünket.

Természetes kérdés: miben jelennek meg ezek a gazdagságok?

a) Tárgyilag – az Istenhez hasonulás valóságában. Itt – Isten képe mindenember. „Meg is teremté Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfiuinak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27). – Ennek végső foka és kiteljesült alakja: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott,

hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

b) Az egyéni tehetségek széles skálájában. „Egyiknek öt talentumot adott, a másoknak kettőt, a harmadiknak csak egyet, kinek-kinek rátermettsége szerint” (Mt 25,15)... „... ez csodatévő hatalmat, amaz meg a prófétálást, egyik a szellemek elbírálását, másik többféle nyelvet, a harmadik viszont a nyelvek megfejtését” (1Kor. 12,10).

c) Isten adta tehetségek dinamikus törtetésében. Jelszavunk ez az isteni tétel: „Előhívta tíz szolgáját és átadott nekik 10 minát: Kereskedjetelek vele, mondta, míg visszatérek” (Lk 19,13).

2. Reánk bízva értékesítésüket.

A talentumok példabeszédével kezdjük fejtegetésünket, annak értelmében folytatjuk...

a) Isten – a fejlődés sodrába állított. „Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

b) Emberi életünk – bontakozó lendületet mutat. Természetes életünk állandóan előre jut (testi élet és lelki, szellemi kultúránk)... Földi tökéletesség – égi kiteljesülés. „Inkább gyarapodjatok Urunk és Üdvözítőnk, Jézus Krisztus kegyelmében és ismeretében. Neki legyen dicsőség most és az örökkévalóságnak napján! Ámen” (2Pét. 3,18). – „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

c) Isten tovább is segít. Sőt természetfeletti életre emel. „Kegyelme jóvoltából azonban ingyen történik megigazulásuk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24). Így: Magához való **hasonulás** lehetőségét adja.”... Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). – „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

Bef.: Az ember tehát olyan „gazdagja a világnak”, akinek „lélek-vagyona” – az örök élet megszerzésének lehetőségét biztosítja. Íme! Gondviselő – az életbe indító Isten!

*

a) A régi római népnél az volt a szokás, hogy a gazdag reggel a szegények számára kiosztotta az ő ajándékait. Szinte természetes volt, hogy az ajándék bősége és minősége arányában állítsa magát a „patricius” szolgálatára. – **Alkalmazás:** kérdéssé tehető: mi mindent kapott az ember az égi Atyától?... Milyennek kellene lennie szolgálatának?...

b) Az Isten adta kincsek felismerésére és értékelésére jó példa az aesopusi mese, melynek tárgya ez: a tyúk gyémántra lel, és mert nem ehető, azért elkaparja... **Alkalmazás:** az Isten adta kincsek értékét a léleknek fel kell ismernie.

c) Majd a helyes **felhasználásra** példa lehet a búr háborúk idején egyik vezérnek közismert szava: „ami eddig **toll** volt a hollandok kezében, azt majd **kardként** használja a franciák népe”. – A hollandusok csak írással intézkedtek, a franciák majd karddal döntenek. – **Alkalmazás:** amit lélekben birtokolunk, azt **teljes erővel és érvénnyel** értékesítsük!

*

2. beszéd: **A megváltást ígérő isteni szeretetben** (Dogmatikus beszéd: Ember és Isten viszonya)

Bev.: A Teremtővel szemben hűséges szeretetet kell mutatnia az annyira kitüntetett embernek. – De – a kinyilatkoztatás szerint – milyen lett az ember és Isten viszonya?

1. Elbukott az ember...

A Teremtő tervében – **szabad lény** az ember és így **vissza is élhet** függetlenségével.

a) Ennek próbáját állja – Isten paradicsomában. „Mondá erre a kígyó az asszonynak: Dehogyan haltok meg!” (1Móz. 3,4).

b) Ebben elbukik – a hivalkodó ember. „Látá tehát az asszony, hogy a faevésre jó, szemre szép és tekintetre gyönyörű és evék s ada férjének s az szintén evék” (1Móz. 3,6).

c) Ezért büntetés kíséri az elesett embert. „Arcod verejtékével edd a kenyeredet, amíg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél, – mert por vagy s vissza kell térned a porba!” (1Móz. 3,19).

d) Azért bánkódva hódol az ég Ura előtt... Ez az áldozatok története. Ezzel – amit eddig mondtunk – az ember **ténylegesen** visszafordulása az Isten felé! Ima a lélek szárnycsapása, és az áldozat bemutatása a hódolat és teljes függésselismerése. – Majd még kérdéssé teendő: vajon elvetette-e Isten telje-

sen az embert? A feleletet a következő mondat adja.

2. Nem vetette el őt az Isten.

A teremtés – az égi szeretet műve. Az emberteremtés pedig – a szeretet kicsordulása. Szt. Pál így ír az isteni Szeretetről: „Isten azonban azzal bizonyítja irántunk való szeretetét, hogy amikor még bűnösök voltunk, Krisztus meghalt értünk. Most tehát, amikor már megigazultunk vérben, sokkal inkább megment minket a büntetéstől” (Róm. 5,8-9). – Ezeknek története így pereg alá:

a) A szabad embertől, de még az elesett embertől sem fordul el az Isten. – Miből tudod? A Megváltó ígéréséből. „Ellenkezést vetek közéd és az asszony közé, a te ivadékod és az ő ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15).

b) A szabad ember **jólelkű** áldozatát is elfogadja az Isten... Honnét tudod? A történelmi kinyilatkoztatásból. „Enmagamra esküszöm, – mondja az Úr, – hogy mivel ezt megtetted a kedvemért egyszerűen fiadnak sem kedveltél, megáldalak s megsokasítom ivadékodat, mint az ég csillagait s mint a tengerpart fővényét” (1Móz. 22,16-17) – Sőt az áldozat később **lelkivé** leszen. „De eljön az óra, sőt már itt is van, amikor az igazi imádók lélekben és igazságban imádják az Atyát. Az Atya ilyen imádókat kíván. Lélek az Isten: akik imádják, lélekben és igazságban kell imádniuk” (Jn 4,23-24).

c) Sőt állandó követeit küldi, hogy népét a megváltásra előkészítse...Honnét tudod? A próféták történetéből. „Miután többféleképpen és különbözőmódon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz...” (Zsid. 1,1).

És micsoda mindez? Az Isten szeretetének ember felé fordulása, áramlása. „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszerűen fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

Bef.: Az „adventi ember” lelke tehát – az elesettség után – egek felé tárul amfora, és az Isten pedig előkészítő szeretetet ömlesztő égi Atya.

*

a) Ez a beszéd reáépíthető erre a példára: Winston Churchill 1899-ben mint haditudósító hadifogságba került. Jogi érzékét sértette a fegyvertelen ellenfél elfogatása, s azért megszökött a fogságból. De távozásának a búcsú nélküli módját nem tartotta férfiúhoz méltónak, azért levelet írt a főparancsnokságnak, amelyben elbúcsúzik és háláját fejezi ki a jó bánásmódot. Még ezt a három betűt is odajegyezte: p.p.c. (pour preface congé! – „búcsúzásul”). – **Alkalmazás:** még a jól neveltség sem mosható le az emberről!... Hát még az Istenhez tartozandóság égi jegye?!...

b) Kép lehet azután a következő hasonlat: az emberi lélek az örök Tűz képe... Nem alhat ki teljesen a parázs, hanem a „hamu mellett”, „hamu alatt” pislákol a fénye... **Alkalmazás:** az ember lelkében ott pislogott és pislákol az Istenhez tartozandóság tüze.

*

3. beszéd: **A megváltó ígélet előkészítésében** (Dogmatikus beszéd: A megváltás előkészítése)

Bev.: Az Isten szeretete – az emberiség életét illető gondviselésben úgy jelentkezik, hogy **előkészíti** lelkünket, lelkületünket az Isten személyes jelentkezésére. –Hogyan megy ez végbe?

1. Prófétákkal készíti „választott népét”.

Az isteni terv – egy népet választ arra, hogy az isteni igazságot felvegye, őrizze és hirdesse. „...Isten rájuk bízta kinyilatkoztatását” (Róm. 3,2). – Hasonlat legyen: mécszet lobbant az életéjszaka sötétségében. – De hogyan történik ez?

a) Általános ígélet – a büntetés után: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és az ő ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15)

b) Részleges ígélet – Ábrahám útján: „Enmagamra esküszöm, – mondja az Úr –, hogy mivel ezt megtetted a kedvemért egyszerűen fiadnak sem kedveltél, megáldalak s megsokasítom ivadékodat...” (1Móz. 22,16-17) Sőt: „...ivadékod fogja bírni ellenségeinek kapuit s ivadékodban nyer áldást a föld mindennemzete, mivel engedelmességedet szavamnak” (1Móz. 22,17-18).

c) Majd többször ismételt ígélet – Dávid király törzsén át: „Mikor ugyanis letelnek napjaid s aludni térsz atyáidhoz, felemelem utánad ivadékodat, ki ágyéködből származik s megszilárdítom királyságát. Ő fog házat építeni nevemnek s én megszilárdítom királysága trónját mindörökre” (2Kir. 7,12-13).

„S én elsőszülöttemmé teszem őt, legfelségesebbé a föld királyai között. Örökre megőrzöm iránta irgalmamat, és szövetségem mindig vele marad. Örökkévalóvá teszem ivadékát, s fenntartom trónját, míg az ég áll” (Zsolt. 88,28-30). – És ezek a hangok hol hangzanak? Mindig és állandóan a prófétákon át. Végül mi ez? **Égi fénylobbantás és fényörzésnek** szent, isteni elgondolása. A „választott nép” tehát áhítatos őrző. „Isten rájuk bízta kinyilatkoztatását” (Róm. 3,2.)

2. De kiknek őrzik ezt a kegyet?

A felelet így szól: a pogány népnek is. Ezért mondhatjuk: **a szebb jövő reményével telíti a pogányok lelkét.** – De vizsgáljuk csak, vajon tényleg észlelhető-e, hogy teljesen elhagyott-e a „világ népe”? Nem!

a) Részükre is adatott az Isten ismerete. „Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,20).

b) Részükre is adatott – az erkölcsi élet élésének lehetősége. „Amikor a pogány törvény híján a természet szavára teszi meg a törvényben foglaltakat, törvény hiányában önmagának törvénye” (Róm. 2,14). „Ezzel igazolja, hogy a törvény követelménye szívébe van írva, amiről lelkiismerete tanúskodik és öntétele is, mely hol vádolja, hol fölmenti...” (Róm. 2,15).

c) Bennük is életre kelt –a szebb jövő reménye. Nagy szellemek, költők ezt élesztgették... „Ex oriente lux!...” – Mi történik így? Az egész emberiség fényt kapott – a jövő megváltás kegyelmének elfogadására. Végül is ez: **fényvetés** a lélekködbe és **remény támasztás** az emberi lelkek részére. A pogány nép tehát: a várva váró.

Bef.: Íme! Ez a Gondviselés, amely **így** készíti elő az emberiség megváltását!

*

a) Az Evangélium szövege szerint a Mester követeket küld oda, ahová menni készül. Ezek alkotják azt a 72-t, akiket erre választott. „Ezután az Úr más hetvenkét tanítványt választott ki és kettenként maga előtt küldte őket azokba a városokba és falvakba, ahova készült” (Lk 10,1). – **Alkalmazás:** ennek a természetes eljárásnak égi alakja: a Messiást előkészítő követküldés...

b) Az Ószövetségből is kiemelkedő Jónás próféta küldetése Ninivébe: „Kelj fel, menj Ninivébe, a nagy városba, és hirdesd benne, hogy gonoszsága felhatolt életem” (Jón. 1,2). „Felkelt erre Jónás, hogy Társisba meneküljön az Úr színe elől, és lement Joppéba. Ott talált is egy Társisba induló hajót, megfizette az útiköltséget, és beszállt, hogy Társisba menjen velük az Úr színe elől” (Jón. 1,3). – **Alkalmazás:** ahol helyet keres az Úr, oda követét küldi előhírnökül. Így történik – a Messiás előkészítése is.

c) Példa lehet a kormányhatalmak eljárása, akik követeiken át készítik elő a népeik barátságának kifejlődését. A követek felhangolják egymás iránti szeretetre a népek lelkét. –**Alkalmazás:** az Úr küldötte követek is ébren tartják és felizzítják a nép várakozását és áhítozását – a Messiás után.

*

4. beszéd: **Az isteni ígéret hitének erősítésében** (Dogmatikus beszéd: A hitet erősítő Isten)

Bev.: Az Isten állandóan szól, hogy csengő szavát mindig hallja az ember. De a cél végül is ez: szól az Isten, hogy lélekben erősödjék az ember. – Hogyan valósul ez az emberiség és az egyes ember életében?

1. Ismételten szól az Úr.

Beszédje természetben csengő és kinyilatkoztatásában hangoskodó.

a) Történelemben. – Ez a múlt. Prófétai az ajak, és isteni az ige. „...többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz...” (Zsid. 1,1). Minden próféta azzal kezd beszédét, hogy szóra indítja az Úr sugallata. Izaiás próféta azt mondja: „Halljátok, egek, és figyelj füleddel föld, mert az Úr beszél” (Iz. 1,2). – Továbbá szinte jelképpé lett ez a történet: „Erre az egyik szeráf odarepült hozzám, kezében izzó kőszén volt, melyet csípővassal az oltárról hozott... majd hallottam az Úr szavát, amint mondotta: Kit küldjek el?” (Iz. 6,6 és 8).

b) Egyes emberek lelkében. – Ez a jelen. Ez már mireánk vonatkozik. Itt magunkat vizsgáljuk és látni fogjuk, hogy bennünk is hallatja és erősíti az Úr égi szavát. – Nekünk szól – a család. „Gyermekek! Fogadjatok szót szüleiteknek az Úrban, mert így van rendjén. (Ef. 6,1). –Nekünk szól – a jó emberek sora. „Fiam! Ne vess gonosz magot igaztalan barázdába... Ne resteld a fáradságos dolgot, a

föld megmunkálását” (Sir. 7,3 és 16).

c) Nekünk szól az Egyház. „Aki titeket hallgat, engem hallgat. Aki titeket megvet, azt veti meg, aki küldött engem” (Lk 10,16). „... ha azokra sem hallgat, mondd meg az egyházközségnek. Ha pedig a közösségre sem hallgat, vedd úgy, mintha pogány volna vagy vámos” (Mt 18,17).

Végül az az igazság: az Úr szolgálain és hivatott eszközein keresztül beszél.

2. De mi lesz ennek az eredménye? Felelet: fokozatosan erősödik az ember.

És hogyan látható ez az ember életében? Nézzük először a várakozó nép lelkét. Vágyak feszülésén indul az ember gazdagodása. Az ember legnagyobb vágya – az üdvözülés megvalósulása. – Már a vágy is valami felsőbbrendű látásán indul és magasabb rendű igénylésből fakad. Ez az emberi élet „tavaszébredése”. A szép „szerelmese” lesz a jó, az igaz, az isteni áhítozója.

a) De az Isten ígéretébe vetett hitre támaszkodik a jövő reménye. Az egész zsidó nép története erre vall. „Mert íme sötétség borítja a földet és homály a népeket... Népek jönnek majd világosságodhoz és királyok a neked támadt fényességhez... Elborít majd téged a tevék áradata, Mádián és Éfa dromedárja; valamennyien Sábából jönnek, aranyat és tömjént hoznak, s az Úr dicséretét hirdetik” (Iz. 60,3 és 6). Ezt zengi fenséges himnuszban a messiási hitet kifejező Simeon dala: „Bocsásd el most szolgád, Uram, szavaid szerint békességben, hiszen már látták szemeim az üdvösséget, melyet minden nép számára rendeltél: világossággul a pogányok megvilágítására és dicsőségére népednek, Izraelnek” (Lk 2,29-32).

b) Ezt bizonyítja a Mester életében élők szent hite. Olvassuk csak János evangélista szövegeit: „Jézus megfordult és látta, hogy követik. Megkérdezte őket: „Mit akartok?” Azok így feleltek: „Rabbi – vagyis Mester – hol lakol? „Jöjjetek, nézzétek meg”, válaszolta. Erre elmentek és megnézték, hol lakik. Aznap nála maradtak.” (Jn 1,38-39). „Mihelyt találkozott (András) testvérel, Simonnal, elmondta neki: „Megtaláltuk a Messiást” (minek jelentése Krisztus), vagyis a Fölkentet, és elvitte Jézushoz...” (Jn 1,41-42).

c) Ami azután élt és fokozódott a „várakozó nép” lelkében, az valóság lett a „várakozó ember” lelkében is. – Ki ez? Mi vagyunk! Mert mi is Őt várjuk. „Uram, irgalmazz nekünk, hisz tebenned remélünk; légy reggelenként a mi karunk, szorongatás idején a mi segítségünk!” (Iz. 33,2). – „Te vagy-e az, akinek el kell jönnie, vagy mást várunk?” (Mt 11,3). Mert mi is tőle kapunk. „Kérjétek és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak” (Mt 7,7). Mert mi is benne tökéletesedünk. „Ha bennem maradtok és tanításom tibennetek, kérjétek bármit akartok: megkapjátok” (Jn 15,7). A betetőzés: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Isten szava zengő dal, és ember élete hittel gazdagodó égi rezonátor.

*

a) Az indiánokról azt mondják, hogy éles füllel még a fű növést is hallják. Azért szerepel Winnetou úgy a gyerekfantáziában, hogy a legmesszebről hangzó „mokasszin hangot” is észreveszi. – **Alkalmazás:** ha a földi hangok felfogására ilyen módon képes az ember, akkor legyen készséges az **Isten hangjának** felfogására is! Mert az Isten szól, csak hallja és kövesse az ember!

b) Igen szépen alkalmazható ez a szöveg a jelen beszéd megvilágítására: „Azokban a napokban, amikor a gyermek Sámuel Héli előtt az Úrnak szolgált, drágalátos volt az Úr szózata s nem igen fordult elő látomás. Történék azonban az egyik napon, mikor Héli, kinek szeme már úgy elhomályosodott, hogy látni sem tudott, szokott helyén pihent és az Isten mécsesét még nem oltották ki és Sámuel az Úr templomában, hol az Isten ládája volt, aludt, hogy szólította az Úr Sámuel. Az felelé és mondá: itt vagyok. Azzal Hélihez szalada és mondá: Itt vagyok, hívtál. Az mondá, nem hívtalak, menj vissza és aludjál. Elméne tehát és aluvék. Ám az Úr ismét szólította Sámuel. Sámuel megint felkele, Hélihez méne és mondá: Itt vagyok, hívtál. Az felelé: nem hívtalak, fiam, menj vissza és aludjál... Ekkor eljőve az Úr és odaállá és szólította, mint ahogy másodszor szólította: Sámuel, Sámuel! Mondá erre Sámuel: Szólj Uram, mert hallja szolgád” (1Kir. 3,1-6 és 10). – **Alkalmazás:** itt is ez: figyelj az isteni szóra, mert Isten hív és szól – előkészítő beszéddel.

c) Példa lehet a pogány legenda is, hogy az egész világ Isten hangszere, melyen megzendül a „szférák zenéje”... **Alkalmazás:** Isten mindenütt szól a szeretett emberfiaihoz.

*

5. (karácsonyi) beszéd: **Az isteni ígéret beteljesülésében** (Dogmatikus beszéd: Az Ige testté lön)

Bev.: Hol tehát a gondviselő Atya? **Tényekben** keresendő az Isten gondviselő keze. Az isteni kezdet az állandó segítő Szeretet, és a felmagasztosító kegyelem az isteni Gondviselés szent ténye. – De hogyan jelentkezik ez az ember életében?

1. Teremtett – a földön.

Minden ember Istentől küldetik. Engem is Ő küldött a földre.

2. Segített – az életben.

Minden embert segít az égi Atya. „Mindaz, aki az Úr nevét hívja segítségül, üdvözülni” (Róm. 10,13). – Az **én** életem irányítója is az ég Ura, Istene. Célok felé lendít és égi távlatokat tár elém. Sőt megvalósítási lehetőségüket égi kincssel gazdagítja. – És mit tesz?

3. Égi Egyszülöttje hazavisz az égbe.

Ez a döntő. – Ennek mozzanatai?

a) A történelmi Karácsony. Megszületett a Messiás. „Az Ige testté lett, és közöttünk lakott. Láttuk dicsőségét, az Atya egyszülöttének dicsőségét, akit kegyelem és dicsőség tölt be” (Jn 1,14).

b) Az egyéni „lélekkarácsony”. Bennem is megszületett az Istenfia. Erről szól így a főpapi ima: „Legyenek mindnyájan egyek. Amint te, Atyám, bennem vagy és én tebenned, úgy legyenek egyek ők is mibennünk, és így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem” (Jn 17,21).

c) Végül „én születek” – az örök Istenfiúság boldog „Isten fiává”. Ez így is fogalmazható: a „föld fia” születik az „ég gyermekévé”. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Van-e még ennél nagyobb és örvedetesebb Gondviselés? Ennek csúcspontja – a **karácsonyi Istenszületés!**

*

a) Az isteni Gondviselés **állandó** kíséretét szépen illusztrálja egy hindumese. A hindu nép hite szerint a világ Gondviselője előtt naponta hálaimeket énekel a papok és hívők serege. – Egyszer a „főisten...” kételkedni kezdett a mindenkiről gondoskodó istenségről és egy szöcskét rejtett reggel a keblére, hogy este lássa, vajon arról is gondoskodott-e a „hatalmak hatalma”? Este, hallván a hálálkodók énekét, így szól isteni urához: „egyről nem gondoskodtál!”, de kiemelve a szöcskét, egy fűszál volt ajkai között... Arról is gondoskodás történt. – **Alkalmazás:** Olvasd el Máté 6. fejezetének 25-26. verseit és látni fogod a Gondviselő Istennek kezét. – De szélesítsd ki az örök életre való segítségre is.

b) Ugyancsak szépen lehetne **példaszerűen** fejtegetni Izaiás szövegét: „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk. S a fejedelemség az ő vállára kerül, és lesz az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6).

c) Végül a pásztorok hite állítható ide példaképpen: „Azon a vidéken pásztorok tanyáztak kinn a szabadban és éjszaka őrizték a nyájukat. Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala és az Úr dicsősége beragyogta őket: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában. Ő a Messiás és az Úr. Ez a jele: Kisdedet találtok pólýába takarva és jászolba fektetve... Miután az angyalok visszatértek a mennybe, a pásztorok így bíztatták egymást: „Menjünk át Betlehembe! Hadd lássuk a történeteket, amiket az Úr hírül adott nekünk” (Lk 2,8-12 és 15).

**

V. beszédlánc címe: Ma is keresem az Isten kezét

Ez a beszédlánc **teljesen** „az én egyéni életemben” keresi az Isten kezét. – Építtessék tehát fel olyan módon ez a beszédlánc, hogy mindig az legyen a kérdés: hogyan érzem **saját életemben** az Isten segítő kezét? Majdnem azt mondanám: legyen ez a beszédlánc részleges fejtegetése az előző beszédlánc 5. beszédének. – Lássuk most a beszédeket egyenként.

1. beszéd: **Mit ígért nekem az Isten?** (Erkölcsei beszéd: Hogyan juthatok a „végső napon” az égi Atyámhoz?)

Bev.: Mikor felhangzik az utolsó ítélet zengő Evangéliuma, akkor felsikong bennem a kérdés: vajon mellettem áll-e életemen át az Isten, hogy az utolsó napon mellé szegődhessék az én lelkem? – Miért is kérdezem? Mert a feleletet is magában hordó kérdést kérdezem: mit ígért egész életem folyamán az ég Ura?

1. Állandóan segítő kezét.

Ez az első. – Alapjában természetes ez a segítség. Azért, mert a Teremtő célba segíti a teremtményt. – Így tehát az emberi értelem is ezt hirdeti. – És miben jelentkezik ez a természetes segítség?

a) Megismerhetem az Istent – az ész erejével. „Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető. Éppen ezért nincs mentség számukra” (Róm. 1,20-21).

b) Élhetek Isten szerint – a lelkiismeret szava alapján. „Amikor a pogány a törvény híján a természet szavára teszi meg a törvényben foglaltakat, törvényhiányában önmagának törvénye. Ezzel igazolja, hogy a törvény követelménye szívébe van írva, amiről lelkiismerete tanúskodik, és önitétele is, mely hol vádolja, hol fölmenti...” (Róm. 2,14-15).

2. De a közösség ereje mellett áll-e az Úr személyes erejével? A felelet ez: **nekem adja életemet emelő Lelkét.**

Az én életem nem csak része és szolgálója, vagy része és gazdagítottja a nagy közösségnek. Én enél a szolgálatot teljesítő és szolgálatot átvevő léleknél több vagyok.

a) Én az Isten képe vagyok. „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette férfúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27). Ezért érzem magam a föld urának és az ég várományosának.

b) Én a megváltott nemzedék tagja vagyok. Ezért tartom magam az Istenfiának. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

c) Én a Szentlélek temploma vagyok. Ezért tárom szentélynek magamat. „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16).

d) Én az isteni természet részese vagyok. Ezért tartom isteninek magamat. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

e) Én az Isten örök házanépe vagyok. „... hozzá (Atyához) megyünk és benne fogunk lakni” (Jn. 14,23). Ezért élek úgy, hogy oda hazatérjek.

Bef.: Mi ez? Isten adta „látás ajándék”, amelynek erejével észlelem az Istentől nekem tett ígéretet és így ennek reményében élem azt az életet, amely végül is Istenhez fűzi örök életemet.

*

a) A városmajori templom mennyezetére Aba Novák mester az Úr kezét, sőt annak is az egyik ujját festette művészi elgondolással. A festmény azt akarja mutatni, amit a Zsoltáros így énekel meg: „Hiszen ha nézem egedet, ujjaid alkotását, a holdat és a csillagokat, melyeket alapítottál...” (Zsolt. 8,4). Tehát Isten ujjja – a világ fenntartása. Hát még az Isten képének, az embernek fenntartása?! – **Alkalmazás:** a „nagy világot” Isten ujjja, az embert pedig Isten szeretete őrzi. Így tehát vele van mindenkor.

b) A hindu „szentek” (begárdok!) azt hiszik, hogy az istenség mindig és mindenkinek elküldi a napi kenyérfalatot. Az ő életük tényleg azt mutatja, hogy az emberlelkében élő szeretet – valóban megosztja a falatot az éhezővel... **Alkalmazás:** ha az embert ilyen érzésűvé tette az Isten, akkor mennyivel inkább ilyen Önmaga, mikor az embert Lelkével telíti még földi életében!...

*

2. beszéd: **Hogyan segít céljaimban az Isten?** (Erkölcsei beszéd: Isten mindig velem!)

Bev.: Ha olvassuk Tóbiás történetét, akkor szinte irigykedve gondolunk arra: milyen boldog lehetett az a zarándok, akit Ráfael arkangyal kísért az útján... De hát nem lehetek-e én boldogabb, mikor az Isten az én Útitársam? – De hogyan áll mellettem az Isten?

1. Megváltó kegyelmével.

Az ember útja előrehaladó és belső átalakulást sürgető.

a) Mi kell ehhez? Világos látása az útnak... „Mert a parancs szövétnék, a tanítás világosság, s a

fegyelem feddése az életre való vezető út” (Péld. 6,23). – Világos látása a célnak... „Keressétek (először) inkább az Isten országát (és annak igazságát) és ezeket (mind) megkapjátok” (Lk 12,31)... Világos ismerete a felfrissítést adó forrásoknak. „Ha ismernéd Isten ajándékát és tudnád, ki mondja neked: Adj innom, inkább te kérnéd őt, és ő élővizet adna neked” (Jn 4,10)... Erős lendülete – a megindulásnak. „Jöjjetek utánam! Én emberhalászokká teszek titeket”. Ők mindjárt ott is hagyták a hálót és csatlakoztak hozzá” (Mk 1,17-18)... Erős elhatározása – a kitarásnak. „Amikor megkezdték István megkövezését, az így imádkozott: „Uram Jézus, vedd magadhoz lelkemet!” Mikor pedig térdre rogyott, főnnhangon kiáltotta: „Uram, ne ródd fel nekik ezt a bűnt!” (Ap.Csel.7,59-60)... Erős lelkülete – az akadályok leküzdésének. „Sokat voltam vándorúton, veszélyben forogtam folyóvizeken, veszélyben rablók miatt, veszélyben népem részéről, veszélyben a pogányok között. Veszélyben városokban, veszélyben a pusztán, veszélyben a tengeren, veszélyben hamis testvérek között. Fáradtam és kínlódtam, sokat virrasztottam, éheztem és szomjaztam, gyakran böjtöltem, fagyoskodtam és ruhátlan voltam...” (2Kor. 11,26-27)...

b) És Isten mit ad ehhez? Égi fényt – az életutamra. „Jézus így szólt: „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak énáltalam.” (Jn 14,6). Ez fény életcélomra is... Égi eledelt ad – a felfrissüléshez. „Aki eszi az én testemet s issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54)... Égi erőt – a meginduláshoz. „Tudjuk azt is, hogy Isten fia eljött, és érzéket adott nekünk, hogy megismerjük az igaz Istent. Ezzel az ő igaz Fiában, Jézus Krisztusban vagyunk: ő az igaz Isten és az örök élet” (1Ján. 5,20)... Égi erőt – a kitartáshoz. „Az a bizalom él bennünk iránta, hogy bármit is kérünk akarata szerint, meghallgat minket” (1Ján. 5,14)... Égi erőt – a küzdelemhez. Olyan kenyeret, amellyel biztos a győzelem. „...Ekkor másodszor is eljőve az Úr angyala s megérinté és mondá neki: Kelj fel, egyél, mert nagy út vár reád. Ő (Illés) felkele, evék és ivék s ennek az ételnek az erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hórebig” (3Kir. 19,7-8)...

2. Állandóan indító és végül megszentelő segítséssel.

Ráfael csak kísért és itt-ott parancsolt, segített. – És az Úr?

a) Velem van állandóan. „Ha felszállok az égbe, te ott vagy, ha leszállok az alvilágba, jelen vagy” (Zsolt. 138,8). Intő szavával: „Meg ne keményítsétek szívetek, mint a lázadáskor, a kísértés napján a sivatagban tettétek!” (Zsid. 3,8). Lelkiismeret beszédével. „Amikor a pogány a törvény híján a természet szavára teszi meg a törvényben foglaltakat, törvény hiányában önmagának törvénye. Ezzel igazolja, hogy a törvény követelménye szívébe van írva, amiről lelkiismerete tanúskodik és önítélete is, mely hol vádolja, hol fölmenti...” (Róm. 2,14-15). Bennem lakozás csodájával. „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16).

b) Magához hasonlító kegyelmeivel: örök személyes kapcsolatba fon. „Megismertettelek velük és meg is foglak ismertetni, hogy a szeretet, amellyel engem szeretsz, bennük legyen és én öbennük” (Jn 17,26). Örök természetének részeseivé avat. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Isteni élet teremtésére segít. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). Olyan életre, amelynek valósága – az isteni természet virágba bontakozása és amelynek illata más embertestvért is erre az életre sodor és ragad. Íme! Így van velem és bennem az én igazi Ráfaelem!

Bef.: Kutasd csak, hol érezted ezt **saját** életedben?... Reá fogsz jönni, hogy Maga az Úr a te Ráfaeled! Hálás szívvel fogd meg isteni kezét!

*

a) A hittudomány tanítása szerint az Isten az állandó Szeretet kiáramlása. – A **személyes Isten** jót akaró és szeretetének protuberanciájából még isteni természetét is közlő (Lásd: 2Pét. 1,4). – Ez a tanítás legyen alapja annak a megvilágító gondolatnak, amely a segítség mikéntjével foglalkozik.

b) Az evangéliumi Mester példabeszédei között előkelő helyet foglal el az „irgalmas szamaritánus”. Lényege: mindenét adja és ezért a Mester teljes elismerését kapja. – **Alkalmazás:** az ég Ura, a mi Atyánk is mindenét adja! (természetfeletti kegyelem, isteni természet, Egyszülöttje...).

c) A kisgyermek kérdése: mi a legszebb kötelességem? A felelet: adj boldogan magadéból, hogy más is élvezze a jókat. – **Alkalmazás:** ha ez a kisgyermek életében is ilyen fenségesen szép elgondolás, akkor mennyivel inkább igaz ez a felénk forduló égi Atya kegyelemosztó tevékenységében.

d) A Mester tanítása és imádsága első mondata: „Mi Atyánk...” (Mt 6,9). Ebből arra kell következ-

tetni, bizalommal várhatunk és kaphatunk mindent az égi Atyánktól.

e) Szt. Pál szenvedése és áldozata, élete legyen a példánk. Mindent feláldozott, mert bízva bizakodott, hogy mindent megkap az Úrtól. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

f) Madách „Ember tragédiájának” is mi az alaphangja? „Ember küzdj és bízva bízzál!” – **Alkalmazás:** Istenben bízóknak minden megadatik!

*

3. beszéd: **Miért roppan meg bennem a hívő bizakodás?** (Erkölcsi beszéd: Az ember gyengülése)

Bev.: Bár tudom, hogy velem és bennem az Isten, mégis sokszor megroppan a lelkem. – Mi ennek az oka és a gyógyszere?

1. Ködös a látásom.

Ez az első ok. Itt – az **értelmi** látással van a baj.

a) Mi a baj? **Túl erős** fényű – a világ vibráló „önkínálása”. Ez a **túlzott** fény–léleklátásban **vakít**. Ez a kísértő műve! Igaz látást ö, „állatást” szolgál. – **Fogytán** a léleklámpás – égi olaja... „A balgák elvitték ugyan lámpásaikat, de olajat nem vittek magukkal. Az okosok viszont lámpásaikkal együtt olajat is vittek korsóikban” (Mt 25,2-4). – Itt **magadat** okold, mert ez már a **te hanyagságod** eredménye... Keveset olvasol, kevés ígét hallgatsz, tanulsz, imádkozol... Ez az oka az „elfogyatkozás”-nak!

b) Mi a gyógyszer? A „fényben úszó világ” sugárkévéjének **eredetét** is vizsgálom... „Csupa hiúság, úgymond a Prédikátor, csupa hiúság, minden csak hiúság!” (Préd. 1,2). – Ha az élvezetet kínáló „sátánarc” tűnik fel a háttérben, akkor eloltom ezt a lángot. – Láss mindent – „**sub specie aeternitatis**”! Így győztél a világ felett! – Majd az „**olajtartalékolás**” is hivatásod és feladatod legyen! Lelki olvasmány!... tudományos továbbképzés... igehallgatás... mind-mind olajgyűjtő eszközhasználat. Így: sohasem fog elaludni az életutat világító mécse!

2. Gyengült az akaratom.

A második baj itt lappang – az **akaratban**.

a) Mi a baj? Azt jól tudjuk, hogy akaratunk – a **jó és élvezet** igényese. Ez a helyes és isteni terv. De lehet hibás – a mérce. Nagyobbra becsülhető – az érzéki jó a lelkinél. Pedig a tétel: „Ti keressétek elsősorban Isten országát és annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok” (Mt 6,33). – Túlzottan igényelhető a megengedett jó... Az irányelv ez: „Ne aggódjatok megélhetétek miatt, hogy mit egyetek vagy mit igyatok, sem testetek miatt, hogy mibe öltözzetek. Nem több-e az élet az eledelnél, s a test nem több-e a ruhánál?” (Mt 6,25). – Szinte habzsolva habzsolható az ösztönös élvezet. Pedig jól tudjuk, hogy mit mond erről szt. Pál: „A test cselekedetei nyilvánvalóak: paráznaság, tisztátalanság, (szemérmertlenség), fajtalanság, bálványimádás, babonaság, ellenségeskedés, viszálykodás, vetélkedés, harag, veszekedés, szakadás, pártoskodás, irigykedés, gyilkosság, részegeskedés, tobzódás, s ezekhez hasonlóak. Amint azelőtt mondtam, most megismétlem: Akik ilyesmit tesznek, nem lesznek Isten országának örökösei” (Gal. 5,19-21).

b) És mi a gyógyszer? Első a kegyelem: „Mindaz, aki az Úr nevét hívja segítségül, üdvözülni” (Róm. 10,13). – A második az Isten adta erények között a sarkalatos erények negyedike: a mértékletesség. Ennek gyakorlása fékezi a túlzóhajlamokat. Ennek gyakorlása a helyes és isteni célok alá rendeli az ösztönöket. – Ennek birtoklása – állandó és kemény akaratgyakorlatokat igényel (önmegtagadás, akaratedzés... Foerster, Tóth Tihamér...). Végül ennek diadala – kegyelmi erők megszerzését is igényli. Isten nélkül semmit nem érünk! „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én öbennem, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5).

Bef.: A betegség megállapítása – kezdet (diagnózis), de a gyógyítás a döntő (therapia!). – Fac similiter!

*

a) A görög és római mitológiában szerepet talál az ember megszemélyesítőjeként **Anteus**. Ez a félisten harcot vív a földön, és mikor már meggyőzik őt az ellenséges erők, mindannyiszor arra törekszik, hogy talpa a földet érje és így a „földanya” erejét vegye. Nem is lehet véglegesen összetörni. – **Alkalmazás:** mi nem „földanyánktól”, hanem égi Atyánktól kérünk és kapunk segítséget. – Nem szabad tehát összeroppanunk!

b) Robert Scott, a déli Sark egyik felfedezője (Amundsen néhány nappal megelőzte) elhagyatottságában ezt írja: a köd reánehazedik szememre, lábaim gyengülve megtagadják a szolgálatot... Íme, a ködösödés és a gyengülés gátolja útjában... **Alkalmazás:** az örök úton is az értelem ködössége és az akaratgyengülése az igazi baj.

c) Mik az erős ember jellemvonásai? **Tiszta látás** és jóakarátú **tettekreklés**. – **Alkalmazás:** ha ezek hiányzanak...

*

4. beszéd: **Hogyan érzem fejemen az Isten kezét?** (Erkölcsi beszéd: Érzem az Isten kezét)

Bev.: Velem és bennem az Isten, gyengeségeim ellen is küszködik a lelkem; hát ezek után miben érzem az Isten kezét? – Ne felejtsd! Az Isten keze – lélekbékét teremtő kéz! – Mi módon jelentkezik bennem az Isten kezének ereje?

1. Az áldó megnyugvásban.

Az ember életét nem jellemzi a tétlenség és a mozdulatlan elpihenés, hanem a bontakozó kifejlődés. – De a szerves fejlődés útja – a **csendes belső építkezés**. A természet ilyen munkájában jelentkezik az Isten. – És a mi életünkben?

a) A zavarban és kapkodó összevisszaságban – nincs az Isten. Az Isten a rend, a rendszeres és vitális alakulásnak az ura. A zavar – a sátán világa. Akár gondolatvilágban, akár a cselekvés világában.

b) A belső megnyugvás és a tervszerű építkezés – az Úr műve. Hol az Isten? „Mondá erre néki: Jöjj ki s állj a hegyre az Úr elé, s íme ott elvonul az Úr, s az Úr előtt nagy és erős szélvész, mely hegyeket forgat fel és sziklákat zúz össze s a szélvészben nincs az Úr, – s a szélvész után földrengés s a földrengésben nincs az Úr, – s a földrengés után tűz s a tűzben nincs az Úr, – s a tűz után enyhe szellő susogása... ezt Illés meghallotta... s íme egy hang szóla hozzá...” (3Kir. 19,11-12 és 13). Ezt magadra is alkalmazd. Mégpedig úgy, hogy „lélekviharok” nem az Isten rendes közeledésének útja... Hol az Úr? A benned élő csendes és a szenteket jellemző hallgatagon dolgozó égi kegyelemben! A lélek csendjében. Itt érzed először magadon az Isten kezét. –De milyen legyen ez a megnyugvás? Vajon a tehetetlenség ellanyhulása? Nem!

2. Jellegét ez a tétel fejezi ki: **érezem az Isten kezét a bizakodó előretörésben.**

Ez a második Isten-áldás, amely a felettem pihenő isteni kéz közvetlen erőit mutatja. – Mit jelent ez az égi áldás?

a) Belső mozgalmat ad a léleknek. Fejlődő vonal – a testi élet és ugyanolyan a lelki élet. „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

b) Előretörő lendületet biztosít az embernek. Földi kenyerünk földi erőt ad. Ezt is az ég Ura biztosítja. Égi kenyerünk örök életet ad. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). Ezt is az Úr adja,

c) A „megállás” gyengeségétől védi az embert. Az „állás” lehet megpihenés, de nem maradhat állandó állapot. Az élet lényeges jegye: a tevékenység.

d) Az áldozatos előrehaladásra is segíti a lelket. „Az ifjú erre kijelentette: „Ezt mind megtartottam (fiatalkorom óta). Mit kell még tennem?” Jézus így felelt: „Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el amid van és árát oszd szét a szegények közt, így kincsed lesz a mennyben. Aztán jöjj, kövess engem!” Ennek hallatára az ifjú szomorúan távozott, mert nagy vagyona volt” (Mt 19,20-22). – De más az **igazán készleges** lélek: „Ők mindjárt ott is hagyták a hálót és csatlakoztak hozzá (Jézushoz)” (Mt 4,20).

Bef.: Vizsgáld magadat! Van-e ebben belőled is? Ha igen, akkor veled van az ég Urának keze.

*

a) Az Egyház tanítása szerint őrangyalok kísérik bennünket; Isten követői és emberi élet kísérői. – Miképpen **alkalmazható** a jelen beszédben? Így: ha tudom, hogy nem egyedül járok, akkor nem áll mellettem a félelem.

b) Merezkovszkij szerint „Örök útítársak” a kultúra és a nagy emberek társasága. – **Alkalmazás:** igaz, hogy ezek mint teremtmények mellettem vannak, de megnyugvást csak akkor talál életem, ha Maga a teremtő Atya is mellettem van.

c) A teljes megnyugvást az evangéliumi tanítás adja, amelynél fogva ez az igazság: mi bennünk az

Úr és mi pedig Benne éljük életünket. „Maradjatok bennem, akkor én is bennetek maradok. Amint a szőlővessző sem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok énbennem” (Jn 15,4).

*

5. (karácsonyi) beszéd: **A Szeretet túlaradásában érzem az Istent** (Erkölcsi beszéd: Vágyaim túlteljesülése)

Bev.: Akár merre hajlik is és fordul is az életem, mégis **kírthatatlan** belőlem az Isten iránti szeretetem. Újra és újra lobban!... Miért? Mert túlaradóan fordul felém a szerető Isten. – Miben észlelhetem ezt az áramlást?

1. Isten után áhítoztam.

A vágyak is teremtett erők. Ezek is az Istentől származó adományok. Minden emberben lélekgyökézetben él ez a vágy: „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozzád, Istenem!” (41. Zsolt.2). – Ez a lélek **felemelkedése**.

a) Magamban is éreztem és érzem. Meg tudok-e nyugodni Isten nélkül?...Nem! (Augustinus!)...

b) A bűnös is mindig keresi. – Valóság bennünk ez a vágy...

2. Isten Fiának születésében boldogultam.

De Isten részéről is felém forduló a szeretet bősége. Ez a karácsonyi csoda. – Mi ez?

a) Isten emberré lesz – szeretetből. Végül is így fogalmazható: ez az Istenszeretetének túlsordulása. Tartalma: „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

b) És ez valóban a boldogulásom? Igen! Olyan életteremtés, amelyet így jellemez az apostol: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). És olyan életvég, amelyet így értelmez szt. Pál: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen várom az igaz élet koronáját, melyet azon a napon megad nekem az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövételét” (2Tim. 4,7-8).

Bef.: Túlaradóan szeret Isten, és kibontakozó életben boldogul az ember.

*

a) Az Isten jelenlétét mindig és minden vallást követő ember igényli. – Az Isten nem lehet távol tőlünk! Azért a pogány fában, vízben, csillagokban... kereste; a bölcselő eszmékben és igazságokban találta; a hívő ember az **isteni Gyermek** alakjában imádja.

b) A bölcsélet szerint az ember személy. De hogyan érzi magát legközelebb az Istenhez?... Felelet: ha Személyként jelenik meg előtte az Isten.

c) Mi az Ószövetség megváltási tárgya? Az ég jelentkezése. És mi lett az Újszövetség égi ajándéka? Az Isten személyes emberré levése.

* *

VI. beszédlánc címe: A „Krisztust kereső bölcsek”

Ez a beszédlánc azt a gondolatot akarná fejtegetni: kik keresik és hol találják az emberiség Üdvözítőjét? – A kérdés azért érdekes és eredménnyel biztató, mert az emberek igen sokat beszélnek **életről, életirányításról, boldogság keresésről, előrehaladásról...** de igen kevesen találják meg a lendítő erőt, a segítő hatalmat és a mindenben boldogítást nyújtó isteni Személyt. – Keressük csak a megoldást a következő beszédekben...

1. beszéd: **Az élet forgatagában élők ...** (Apologetikus beszéd: Mi a világ igazi értéke?)

Bev.: Az ember szelleme odafeszül a világ felé és követelődző tétellel igényesedik mondván: te ki vagy? Tudós és köznapi ember ezzel a kérdéssel dörömböl a **nagy és kis világ** kódében álló és „Szfínx”-ként reámeredő világra.

1. A dübörgő ember első kérdése így szól: **anyag-e belső értéke?** A kérdésdübörgően szóló és feleletet sürgető.

a) A felelet eleinte felhangzó, kongó, kopogó hang és zörej: a testi erő adtaütésre – **csak** ez a kongó hang a válasz: „Csupa hiúság, úgymond a Prédikátor, csupa hiúság, minden csak hiúság!” (Préd. 1,2). Itt a testi erő igényeskedik. Válasz: üres kongás...

b) Azután az emberi lélek zörget. Itt a **tudásvágy** kopogtat. Ennek kutatás a módja és ezért csendes és néma a hangja. Analízis és szintézis a módszere. Törvényszerűség a célja és igazság elvonás birtoklása a boldogsága. Jelszava: **ad profundissima!** – És így mit felel a világ? Meghódolva tárja fel titkait, mert alárendeltje az embernek! Eredmény: tudásközlés!

c) Végül a szellem kopogtat. Itt a **lelki problémákkal küzdő ember** kérdez. És mi a felelet: némaság, sötétség és biztatást nem adó elzárkózottság... De ez csak látszat! A valóságban van felelet: minden **felfelé tör** és ezzel felel. A „nagyvilág” belső életének jelszava: **ad astra!** Arra irányít tehát: te is a magasságokat keresd! Eredmény: egek felé indítás!

2. Azután a „kisvilág” felé fordul és tőle kérdezi: **szellem-e az igazi kincsöd?**

Itt már az ember a kérdező és az ember a feleletet adó is. A feleletet így adja a „kisvilág”, az ember:

a) Én a világ ura vagyok. Erre indított a Teremtő. „... töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s mindenállaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1.28).

b) És a világ hordozója vagyok. Elfér bennünk a „nagyvilág” fogalmilag. Igaz ez az ellentétesnek hangzó tétel: „én a világban” vagyok és a „világ énbennem” van.

c) Én az „ég Urának is hordozója” vagyok. Én ismerem meg, én közelítem meg, én hordozom magamban. Sőt eledelem is az Úr! „Én vagyok a mennyből alászállott (élő) kenyér” (Jn 6,41). – Mi vagyok tehát? Isten képe, a világon élőszellemi lény!

Bef.: És ez végül is milyen megoldást hoz? A végső felelet ez: Szellem az élet Ura és szellem a föld királya, az ember. – De utólag még egy kérdés mered elénk. Ez pedig így szól: vajon az élet forrataga nem öli-e ki ezt a kérdezőt? Nem! Sőt egyenesen reakényszeríti erre az embert. Miért? Mert minden egyes **önmagában** is feleletet vár, hogy ennek erejével oldozgassa életének problémáit.

*

a) Ez a szentbeszéd **átépíthető** olyanformán is, hogy a hangsúly, vagy egyik részlete arra irányítandó, hogy a küzdelmesen kérdező **segítséget** is vár a körülötte lévő világból, vagy embertestvértől. – Ebben az esetben igen jó segítséget nyújthat a következő megvilágító példa. A tenger viharában segítséget nyújt a kemény bordázatú hajófal, a finom iránytűvé alakított vasdarab, a pontosan dolgozó csavar... Amikor azután **ezek felett úrrá lett a vihar**, akkor S.O.S.-sel fordul az ember az embertestvérehez (elmondható a „Titanic” példája)...

b) Egykori művészek kőből kifaragott „Szfinx”-ei merednek az ember elé, hogy a világ értelmetlenségét állítsák. – **Alkalmazás:** ezzel szemben a mi tanításunk szerint **vizsgálendő rejtélyként** áll elénk a világ és az élet, de **szellemünk** ereje előtt feltárul a zárt szentély kapuja.

*

2. beszéd: **A jövő bizonytalanságában küszködők...** (Erkölcsei beszéd: A bizonytalankodó ember)

Bev.: Az ember bizonytalan utakon halad. – De milyen fény mellett lehet megtalálni a helyes utat?

1. Földi fények mellett haladnak az emberek.

a) A nap és a hold fényvető. Ez is szükséges sugárvetés, de csak **életországúton**, a valóságos földi úton irányítanak.

b) Ennek leszögezése után tovább kell mennünk és azt kell kérdeznünk: talán az értelem és a tudás fénye vezethet? Ez is emberi és bizonytalankodó fénylobbanás. „Quae capita tot sententiae”. Sokban segít, sőt a dolgok rejtélyeiben is vezet, de ez még nem elég.

c) És a **lelkiismeret** szava?... Ez már isteni hang; ez is csak a legáltalánosabb irányítást adja. „De hogyha te, aki zsidónak mondod magadat, s a törvényre támaszkodol és Istennel hivalkodom; te, aki ismered akarátát és meg tudod különböztetni a jót és a rosszat, mert a törvény kioktatott...” Miattatok

káromolják Isten nevét a pogányok” (Róm. 2,17-18 és 24).

2. De mit várnak az igazi bölcsék? A felelet így szól: égi megvilágítást várnak a „bölcsék”.

Az bizonyos, hogy minden természeti és emberi természetben jelentkező fény – Istentől ered, mégis személyes iránymutatást vár az emberszemély.

a) Istentől várjuk tehát az ég személyes jeleit. – Mik ezek? Kinyilatkoztató szavak. Prófétáink megnyilatkozásai... „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz...” (Zsid. 1,1). – Belső, egyéni irányítások, vagy emberszemélyeken át jelentkező égi, személyes behatások (sugallatok és víziók).

b) Istentől kapunk. A várákozás eredménye: a beteljesülés. „Bocsásd el most szolgálodat, Uram, szavaid szerint békességben, hiszen már látták szemeim az üdvösséget, melyet minden nép számára rendeltél: világossággul a pogányok megvilágosítására és dicsőségére népednek, Izraelnek” (Lk 2,29-32).

c) Valóban kap-e az Istentől az „élet bölcsé”? Tényleg kap – bizakodó hitet. „... miután hallottátok az igazság igéjét, az üdvösségeteket hirdető evangéliumot, és hittetek is benne... kaptátok ti is a megígért Szentlélek pecsétjét...” (Ef. 1,13). – Tényleg kap égi kinyilatkoztatást. „Most tehát már nem vagytok idegenek és jövevények, hanem a szentek polgártársai és Istennek háza népe. Apostolokra és prófétákra alapozott épület vagytok, amelynek maga Jézus Krisztus a szegletköve” (Ef. 2,19-20). Tényleg kap egyéni életerőt az élet küzdelmeire. „Szüntelenül hálát adok Istennek miattatok Isten kegyelméért, amelynek Krisztus Jézusban részesei lettetek. Benne meggazdagodtatok minden tanításban és ismeretben. A Krisztusról szóló tanítás megerősödött köztetek. Így semmifélekegyelmet nem nélkülöztök, csak Urunk Jézus Krisztus megjelenését várjátok...” (1Kor. 1,4-7)

Bef.: És mindez miért kell nekünk? Azért, mert nemcsak földi célra törünk, hanem égi utat járunk. **Erre** az útra pedig **csak** az Isten kegyelem fénye és kegyelem ereje segít.

*

Az angol büntetőtörvények értelmében elhagyott szigetre dobják a halálra ítélt tengeri lázadót, hogy így még megmentse életét és jóvá tehesse gonoszágát. – Az egyik ilyen „partra tett” elmondja évek múltán lélekállapotát. A partra tétel a jövő rettenetes rémeit ébresztette benne, és szörnyű félelem szegődött kísérőjévé. – Majd a **belső erők** segítő lehetőségét kezdte sejteni. Ezek a **titkos lelki fénylobbanások** adtak neki erőt a félelmetes jövő kiküzdésére. – **Alkalmazás:** csak az Isten adta kegyelmi erő a bizonytalan jövő helyes megharcolásának eszköze.

*

3. beszéd: **Az erős embereket teremteni akarók** (Erkölcsi beszéd: A lelki erő emberei)

Bev.: Keresztelő szt. János életének tartalma: Jézus életének előkészítése. Szabadul a földiektől és reátalál az **égiekre!** – Mire tanít tehát?

1. Legyünk erősek lélekben.

Az ember rejtett erők hordozója. Ezek érvényesítése az Úr adta feladatok egyike. – Kik lesznek erős emberek?

a) Magasabb rendű emberek. Kik ezek? Akik érzik testi-lelki erőiket, de tudják, hogy azokat a föld uralmának megszerzésében kell kivirágoztatniuk. Így ők – a föld urai, nem szolgálai, és következően **magasabb rendű** emberekké lesznek. „Tehát nem rabszolga többé, hanem fiú, ha pedig fiú, akkor Isten által örökös is” (Gal. 4,7).

b) Nagyobb igényeket hordozó emberek. Kik ezek? Azok, akiknek **kevés** a föld... kevés a **múlandó**... „Ti keressétek elsősorban Isten országát s annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok” (Mt 6,33). És igényük? Igényük a lelki, a szellemi, az örök. Ennek eszköze: lemondásunk a földiekről (Keresztelő szt. János példája!). És így birtokba vesszük az égiket. – De ennek azután még további értéke is észlelhető. Mik ezek? Körülvesznek az Istent keresők. A Jordán partjára sereglenek az igazi utat keresők és igaz életet élő emberek és igaz, erősembert találnak...

c) És reátaláltak az Istenre. – Az „erős ember” köré gyülekezés nem végső cél. Az ember csak eszköz lehet. A cél az Isten. – Itt is az történik: az „erős ember” keze és lelke a Végtelenhez, az erők Erejéhez, a Szeretethez, az Istenhez segíti a gyenge embert. „Utánam jön az, aki hatalmasabb nálam. Arra

sem vagyok méltó, hogy lehajoljak és megoldjam a saruszíját. Én vízzel keresztellek titeket, ő azonban Szentlélekkel fog megkeresztelni” (Mk 1,7-8).

2. És legyünk emelkedettek lélekben.

A magasságok látszat szerint is az égiek felé vezetnek. A hegyek orma – az égi haza jelképes alakja. –Szinte így szól részletesen az élet parancsa:

a) A földiekből keveset. „Ne gyűjtsetek kincset a földön, ahol moly és rozsdá emészt, ahol tolvajok betörnek és lopnak” (Mt 6,19). Legyen jelszavunk: **tantum necessaria!** (Példa: Keresztelő szt. János élete). „János teveszőrből készült ruhát viselt, csipője körül pedig bőrvet, eledele sáska és vadméz volt” (Mt 3,4).

b) Az égiekből igényeljétek. „Ti keressétek elsősorban Isten országát s annak igazságát...” (Mt 6,33). Feszüljön lelketek az égre. Rorate legyen lelketek dala. Az adventi „Rorate” legyen Istent váró áldozatos hajnali áldozatotok.

c) És Istentől sokat vegyetek. „Bármit kértek majd nevemben az Atyától, megteszem nektek, hogy az Atya megdicsőüljön a Fiúban. Ha pedig tőlem kértek valamit nevemben, azt is meg fogom tenni” (Jn 13-14). Bizalommal nézzetek oda, mert ott a kegyelmek forrása. Ennek csordulása pedig a ti élteitek gazdagítása.

Bef.: Az ilyen „erősek” Isten erősei és az emberek erőforrásai!

*

Példák lehetnek:

- a. Az Olimposz – a hegyek ormán van...
- b. A pogány „istentisztelet” a hegyek ormán történik...
- c. Az Úr színéváltozása a Tábor-hegyen megy végbe...
- d. A mi szentélyeinket is szívesen építjük – hegyek magaslatára...
- e. A Kereszt is – a Golgotán állott... A közfelfogás azt is hegynek veszi.

*

4. beszéd: Az egetek maguknak igénylők (Erkölcsi beszéd: Az ember igényei)

Bev.: Mikor lesz egészen boldog az „Isten rokona”, az ember? Akkor, ha bírja az Istent! –Mi ennek a lelkiéletnek első alaphangja?

1. Nekik kevés a föld.

A földet helyesen ítélik minden földit a **csak** szócskával kísérik...

a) **Csak** lakóház. Örülnek ugyan neki. Védelmet nyújtó otthonuknak tartják... Díszítik is... Ezért dolgoznak! Kultúrotthonná teszik. De – csak, – csak...

b) **Csak** tápláló anya... belőle élnek... „Íme, nektek adtam minden füvet, mely magot hoz, a földön, s minden fát, melynek benn a gyümölcsében van fájának megfelelő magva, hogy eledeletekre legyen” (1Móz. 1,29). – Kenyeret és hűsítő italt nyújtó szent „asztaluknak” tartják... De – **csak**...

c) **Csak** uralom alá vetendő hatalom. „... uralkodjatok a tenger halain, az égmadarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28)... Itt is – **csak**...

d) **Csak** eget felé lendítő talapzat. „Éhínséggel sanyargatott téged és eledelül mannádat adott neked, melyet nem ismertél sem te, sem atyáid, hogy megmutassa neked, hogy nemcsak kenyérből él az ember, hanem minden igéből, mely az Isten szájából jő” (5Móz. 8,3). Jelszó: Per terrena ad coelestia! Itt is – **csak**...

De minden – **csak** arra való, hogy ennek segítségével emelkedjék az ember! Ezért Isten adománya a föld!

2. De ez minden? Nem! Nem! **Lelkünk széles területre az ég.** A földről indulunk. De még ez sem a teljes igazság, mert égből küldettünk. Ezért égi jellegünk belénk égetett jegy.

a) Ezt sejtik is az emberek. Kiiirthatatlan az égre tekintés. „Hozzád emelem Uram, lelkemet, Istenem, tebenned remélek; Ne hagyj, hogy megszegyenüljek” (Zsolt. 24,1). Kiiirthatatlan az égiek sejtése. „Utadat, Uram, mutasd meg nekem, s ösvényeidre taníts meg engem” (Zsolt. 24,4). Kiiirthatatlan az égiek érzése. „Az Úr oltalmazza életemet: kitől kellene remegnem?” (Zsolt. 26,1).

b) Ezt áhítozzák is az emberek. – „Mutasd meg nekünk, Uram, irgalmasságodat, s add meg nekünk

szabadításodat” (Zsolt. 84,8). **Mindig** és **mindenki** áhította és áhítja. De lélekszemmel látva. „Bizony látom a megnyílt eget, s az Emberfiát, amint az Isten jobbján áll!” (Ap.Csel. 7,56). – ”Isten, kelts új életre minket, hogy örvendezzék benned néped; mutasd meg nekünk, Uram, irgalmasságodat, s add meg nekünk szabadításodat” (Zsolt. 84,7-8).

c) Ide törnek. Mindenki idesiet. Bajban – segítséért kérve, örömben – hálát zengve!

d) Itt élnek. –Jézus tanítása szerint ez a hazánk. „Megkegyelmeztél, Uram, országodnak, véget vettél Jákob fogságának” (Zsolt. 84,2). – De nem elpihenés, hanem élet az örök élet. „Aki eszi az én testemet és issza az én véreimet, annak örök élete van, és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn. 6,54).

Bef.: Istent vár és nyer a boldogok boldoga. – És az ember? Tanuljon a prófétától: „Bátorság! Ne féljete! Íme a ti Istenetek bosszút áll és megfizet, maga az Isten jön, hogy szabadulást hozzon nektek!” (Iz. 35,4).

*

a) Merezkovszkij szerint „örök útitársak” kísérik az embert. Ezek: a kultúra legjobbjai, akár személyek, akár tárgyak... **Alkalmazás:** az isteni erők és kegyelmek **áramlásában** élünk, és ezek haza-segítenek.

b) Ki legyen a mi örök útitársunk? A felelet: a mi Urunk Jézus Krisztus.

c) Az „anyai szív” és „atyai lélek” is kíséret... Hát Jézusunk?

*

5. (karácsonyi) beszéd: **Az isteni Gyermekekre találók** (Biblikus beszéd: Jézus születésének története)

Bev.: „Augustus császár uralkodásának 15. esztendejében...” Mi a lényeg? Ez: „Az Ige testté lett, és köztünk lakott” /Jn 1,14/.

1. Ez a betlehemi történet leírása.

„Azon a vidéken pásztorok tanyáztak kinn a szabadban és éjszaka őrizték a nyájukat. Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala, és az Úr dicsősége beragyogta őket. Nagyon megijedtek. De az angyal bátorította őket: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,8-11).

a) Pásztorok készsége – az első mozzanat. „Miután az angyalok visszatértek a mennybe, a pásztorok így biztatták egymást: „Menjünk át Betlehembe! Hadd lássuk a történeteket, amiket az Úr hírül adott nekünk.” Odasiettek és megtalálták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő kisdedit” (Lk 2,15-16).

b) Mindez – az isteni kegyelem csodájának valóságos, tárgyi jelentkezése. Az egész üdvtörténet megvalósulásának gyökérzete. – Az Isten emberré lett, és a születésének ténye a betlehemi Kisdedit megjelenése.

2. Van-e reánk nézve nagy jelentősége? Felelet: ez az „Isten keresés” eredményes célba futása.

Itt már a **mi életünkről** van szó.

a) Mit keresünk a múltban és egyéni életünkben? Üdvözítőt és az Üdvözítőboldog idejét. „Népek jönnek majd világosságodhoz, és királyok a neked támadt fényességhez... Elborít majd téged a tevék áradata, Midián és Éfa dromedárja; valamennyien Sábából jönnek, aranyat és tömjént hoznak” (Iz. 60,3 és 6).

b) Mit találtunk Betlehem nyomán az életben? Krisztus elérézését. „Menjete ki, menjete ki a kapukon, készítekek el népemnek az utat: tegyéte simává az utat, szedjete fel a köveket, és emeljete zászlot a népek felé! Íme az Úr tudtul adta a föld határáig: mondjátok meg Sion leányának: Íme az Úr, te szabadítód eljött. Íme jutalma vele vagyon, és szerzeménye öelötte” (Iz. 62,10-11). – Találjuk Krisztus tanító fényvetését... „Valamennyi fiadat az Úrtanítványává te-szem, és fiaidnak nagy békeséget adok” (az Úr szava Sionhoz...Iz. 54,13). –”Azért, mert lelke szenvedett, lát majd és jóllakik. Tudásával az én igaz szolgám sokakat megigazulttá tesz, és gonoszságait is ő hordozza” (Iz. 53,11). – Találjuk Krisztus áldozatát. „Ezért igen sokakat adok neki osztályrészt, és szétosztja az erősek zsákmányát, mivelhogy halálra adta életét s a gonoszok közé számíttatott, és sokaknak a bűnét hordozta, és ő a törvényszegőkért imádkozott” /Iz.53,12/. – Találjuk a Krisztust szerető lélekszentté alakulását. – Végül is mindez mit jelent? Reám nézve elérkezett – az Isten országa. Az az ország, ahol a Mesiás a király és boldog alattvaló az isteni ember. – Íme! Ezt hozta nekem az isteni Gyermek! Termé-

szetesen: lehetőségben!...

Bef.: Bár jegyezhetnék égi praedicatum-ba: 1953. dec. 25-én én is reátaláltam az égi Mesterre. – Összeíratam: Isten háza népe könyvébe!

*

a) Beszédeselek – az **annales**-ek. Mi a beszédjük? A múltat mondják, hogy a jelent és a jövőt tanítják. – **Alkalmazás:** mik az én életem annales-ének beszédes dátumai?... Azok a napok szólnak, amelyekben **nagy** változások mentek végbe bennem...

b) Mi az én legnagyobb napom? – kérdezték a bölcsek. – Az a nap, amikor találkozol Istennel. – **Alkalmazás:** A Karácsony az Isten adta kegye: az első találkozás, a lelkemben való Krisztus jelentkezése: a második találkozás. – És a földi után? Az örök találkozás!!

* *

VII. beszédlánc címe: Az Istenre találás útja

Ez a beszédlánc arra akarna utat mutatni, hogy hogyan találhat **a mai ember** – z üdvözítő Krisztushoz?... Mert amint a várakozó pásztornép Betlehembe jutott, úgy kell a **nem mindig várakozóknak** is oda találniuk. Az igazság ez: **damaszkuszi utat** is járniuk kell és lehet az embereknek, de a **betlehemit** feltétlenül meg kell tennie mindenkinek. – A Betlehemet keresők útját a következő beszédekben fogjuk kipontozni.

1. beszéd: **A hittel való telítődés** (Erkölcsi beszéd: Figyeljen és alázkodjék az ember)

Bev.: Kezdhetjük beszédünket a mai Evangélium (világ vége) félelmetes gondolatával... Szinte belesikong a lelkünkbe a kérdés: merre megyünk és hová törünk?!

1. Ég revelálja az Isten szavát.

a) A természet szaván át, mely mindig **végességről** szól... Mert: „Ég és föld elmúlik, de az én ígém el nem múlnak” (Mt 24,35).

b) A lelkünk szaván át, ami mindig – végnélküli életet igényel. „...odalépett hozzá valaki és megkérdezte: „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örökéletre?” (Mt 19,16).

c) Az isteni kinyilatkoztatás szaván át, amely az istenivé nemesülés hangját hallatja. „Bizony, bizony mondom neked: Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” /Jn 3,5/. A földön bíztat az örökvilág érvényére: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

2. Csak alázatos hódolattal hallja az ember az Isten szavát!

a) Az első mozzanat – a felfigyelés. „Ma, ha szavát meghalljátok, meg nekeményítétek szíveteket” (Zsolt. 94,8).

b) A második – a behódolás. „Lábamnak szövétnek a te igéd, s ösvényeimnek fényesség” (Zsolt, 118,105/. „Mert a parancs szövétnek, a tanításvilágosság s a fegyelem feddése az életre vezető út” (Péld. 6,23).

c) Végül is a harmadik mozzanat – a Mesterhez térés. „Valaha ugyansötétség voltatok, most azonban világosság az Úrban. Úgy éljetez, mint az igazság fiai! Mint a világosság fiai! A világosság gyümölcse csupa igazságban és egyeneslelkűségben mutatkozik” (Ef. 5,8-9). –,Venite ad me omnia”. – Biztató a jobb lator példája...

Bef.: Kérjük az Urat, hogy a törlés és új életkezdés lehetőségének hitét adja meg nekünk!

2. beszéd: **A bűnbánat tartása** (Erkölcsi beszéd: A bánkódás könnyei)

Bev.: Magyarázzuk, hogy az emberi szempár könnyzáport tud hullatni – a múlt bűneiért. Ezért hirdet bűnbánatot a jordáni próféta is. – De hogyan segít ez –a helyes életútra? Tárgyalásunk feleljen.

1. Megindulás az alázatos önismeret.

A könnyfakadás – az elmúlt életkép torzultsága nyomán indulhat.

a) Lélektükörbe kell nézni (szt. Ágoston; Papini: „A kész ember”).

b) Magunk torzult alakját kell látni. – „Torzó” a lélek (O. Wilde „Dorian Gray arcképe”...)

c) Az elvesztett „isteni képet” kell igényelni. „A pusztában kiáltónak ez a szava: készítsétek elő az Úr útját! Egyengessétek ösvényeit... S meglátja majd minden ember az Isten üdvösségét” (Lk 3,4 és 6).

2. Folytatás a töredelmes bűnvallomás.

a) Ecce peccator. Ezt mondom törődötten. „Könyörülj rajtam, Isten, nagyirgalmad szerint, töröld el gonoszágomat, nagy könyörületesseged szerint. Moss engem tisztára vétkeimtől, tisztíts meg engem bűnömtől” (50. Zsolt.3-4).

b) Ecce salvator! Ezt mondom bizakodva. „Mondjátok a kislelkűeknek: Bátorság! Ne féljete! Íme a ti Istenetek bosszút áll és megfizet, maga az Isten jön, hogy szabadulást hozzon nektek!” (Iz. 35,4).

c) Ecce filius meus – redemptus! Ez a Mester felelete.

Bef.: Hangoztassuk végül ezt a tételt: egyenes lélekösvényen közeledik az Úr és tiszta lélekszentélyben talál otthont az ég Ura, az embernek Atyja.

3. beszéd: Az isteni küldetés teljesítése (Erkölcsei beszéd: A hivatás szolgálatában)

Bev.: Így folytassuk az előzőket: a megasztult ember keresse hivatásának tevékeny teljesítését.

1. Mindenkit valamire küldött az Úr.

Nem a véletlen produktuma, hanem az égi Atya küldötte az öntudatos életre lobbantott „égi tűz”, az ember. – Merre menjek? – kérdezem.

Tehetségeidet kutasd! Mindenki birtokos! „Egyiknek öt talentumot adott, a másoknak kettőt, a harmadiknak csak egyet, kinek-kinek rátermettsége szerint” (Mt 25,15). Mert azokon keresztül indít hivatásra az Isten. „Jött, aki öt talentumot kapott, és fölmutatta a másik öt talentumot: Uram, öt talentumot adtál, nézd, másik ötöt nyertem rajta...” (Mt 25,20). – Mindenki legyen kamatoztató!

2. Ezek teljesítésében legyen hűséges az ember!

a) Teljesítse az utolsó jótáig!... „A zsidóktól ötször kaptam egy híján negyvenet, háromszor megbotoztak, egyszer megköveztek, háromszor szenvedtem hajótörést, egy nap és egy éjjel a mély vizen voltam” (2Kor. 11,24-25).

b) Szorgalmazza az áldozatosság maximumáig! Lehet ez szociális szolgálat, lehet ez szellemi segítség és lehet önfeláldozó támogatás (ez Isten útján való járás. Akár a testi, akár a lelki irgalmasság cselekedeteire gondolunk!).

Bef.: Foglaljuk össze az egészet mondván: a hivatásos szolgálat odaadása – Isten útjának hűséges taposása.

4. beszéd: Az alázatos élet szolgálata (Erkölcsei beszéd: Az igénytelenség nagysága)

Bev.: Ezt a kérdést vessük fel: kik az Úr igazi „szőlőmunkásai”?

1. Nagy dolgokban lendületesek.

Mit tartunk „nagy dolog”-nak?

a) Nem a földieket. Bár ezek is égi kincsek, de csak lépcsők az örök élet felé... **Csak** így szabad használni őket, mert múlandók és így nem örök értékek, hanem csak felé vezetők. „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Lk 21,33).

b) De a lelkieket! Miért? Mert Istenhez juttatók, segítők és valóságban istenivé teremtők. –És ezek belső jellege? „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). – Az isteni kegyelem ezért minden földinél nagyobb.

2. Kicsinyben hűségesek.

Ez a második jegy. Mit jelent?

a) Következetességet. – „Legyetek tehát állhatatosak és rendíthetetlenek, szeretett testvéreim! Fáradjatok minél többet az Úr ügyéért szüntelen, hiszen tudjátok, hogy fáradozástok az Úrban nem hiábavaló” (1Kor. 15,58). „Csak szilárdan és rendületlenül álljatok a hit alapján, és el ne tántorodjatok az evangélium reményétől, amit hallottatok. Hiszen minden teremtménynek hirdették az ég alatt, s én Pál is ennek szolgálója lettem” (Kol. 1,23).

b. Valóságos hűséget. – „Erősítsen is meg (Isten) nagy erővel fölséges hatalmából, hogy mindvégig kitartsatok és állhatatosak legyetek, és örömmel adjatok hálát az Atyának, aki a szentek sorsára méltatott a világgossáiban” (Kol. 1,11-12).

Bef.: Emeljük ki: „... ami a világ szerint oktan, hogy megszegyenítse a bölcseket, s azt választotta ki, ami a világ szemében gyöngé, hogy megszegyenítse az erőseket...” (1Kor. 1,27).

5. (karácsonyi) beszéd: **A Betlehemben való térdrehullás** (Dogmatikus beszéd: Hát a Gyermekek az Isten?)

Bev.: Így indulunk: Isten ígérete az égi Messiás. – Honnét tudod, hogy a betlehemi Kisdéd az Úr ígérete?

1. Próféták jelzik.

a) Szólnak – az Úr nevében és mindig **hódolatos hitet** követelnek. „És reám szállott az Úr lelke és mondotta nekem: Beszélj! Így szól az Úr: Ekként beszéltek, Izrael háza: ismerem én szívetek gondolatait!” (Ez. 11,5). „És jóakaratóan reájuk irányítom szememet, és visszahozom őket ebbe az országba. Felépítem őket, mert én nem rombolok, elültetem őket, mert én nem tépek ki...” (Jer. 24,6).

b) Vezetnek – az Úr erejével és mindig **alázatos meghódolást** követelnek. „Áldott az az ember, kinek az Úrban van bizodalma, és az Úr neki reménysége! Olyan lesz, mint a folyóvíz mellé ültetett fa, mely nedves talajba bocsátja gyökereit, és nem fél, ha eljő a nyár. Lombja zöldelleni fog, s a szárazság idején nem kell aggódnia, nem is szűnik meg sohasem gyümölcsöt teremni” (Jer. 17,7-8).

2. Angyalok előre hirdetik.

a) Pásztorok egyszerűségét keresik. „Egyszerre csak ott állt előttük az Úrangyala és az Úr dicsősége beragyogta őket. Nagyon megijedtek. De az angyal bátorította őket: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,9-11).

b) Hogy az Isten csodáját befogadja a lélek. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

3. Áldozatok szeretete is releválja.

Ez már a Mester életének szava.

a) Ezt csendíti – Ő maga. „Izaiás könyvét adták neki. Kinyitotta a könyvet és éppen arra helyre talált, ahol ez van írva: „Az Úr Lelke rajtam, Ő kent föl engem, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek... Akkor megszólalt: „Ma beteljesedett az Írás, amit az imént hallottatok” (Lk 4,17-18 és 21).

b) Ezt erősíti az égi Atya. „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). „Miközben imádkozott (Jézus), megnyílt az ég és galambhoz hasonló testi alakban leszállott rá a Szentlélek. A mennyből ez a szózat hangzott: „Te vagy az én szeretett Fiam, bennem telik kedvem” (Lk 3,22).

Bef.: Foglaljuk össze a mondottakat: Isten Fia emberré lett! Ezt kell boldogan elfogadni a „ma emberének”.

*

a) Ez a beszéd felépíthető a következő példára: Allen Key, a nagy amerikai nevelő így határozza meg a gyermeket: „a gyermek őfelsége”. Miért? Ő a gondok középpontja, ő a család parancsolója és ő a titkos jövő hordozója. – **Alkalmazás:** hát a betlehemi Kisdéd mennyivel inkább – az élet Királya!

b) A szociális életkeretet szorgalmazó társadalmi jelszó: legfőbb érték az ember! – Ebből az igaz tétlől fakad: a család legnagyobb értéke: a gyermek. – **Alkalmazás:** mennyivel erősebb igazság ez: Jézus személyét illetően. Ő – az Istenember. Ő – az emberiség Megváltója!

c) Maga a Mester is így értékeli a gyermeket mondván: „Aki pedig befogad egy ilyen gyermeket az én nevemben, engem fogad be” (Mt 18,5). – **Alkalmazás:** Jézust fogadja be, aki isteni követnek nézi a gyermeket.

**

VIII. beszédlánc címe: Az isteni ígéret méltó nemzedéke

Mit akarna elérni ez a beszédlánc? Az Advent **tárgyi** értelmezése után az igazi adventi ember **alanyi** vonásait akarná megrajzolni. – Mintha ezt kérdeznők: kicsoda az Istent váró ember? Sőt így is fogalmazhatnám: kicsoda tette magát Isten ígéretére méltóvá? – A forma lehet tehát változó, de a gondolat marad: **alanyi lelkületet kereső.** – Természetes, hogy mindig annak kell lennie a célnak, hogy

arra a lelkületre, illetve ezeknek a **lelki jegyeknek megszerzésére** hangolni a hallgatót. – Most a beszédek rövid vázlatát adjuk.

1. beszéd: **A kemény munkába állók** (Dogmatikus beszéd: A munka Isten parancsa)

Bev.: Azzal kezdjük: még a paradicsomon kívül sem marad tétlenül kallódó az ember. Az isteni ítéletben is felcsendül az erőfeszítést hangoztató ítélet.

1. A bűnbeesés után ítél az Isten.

Ez az ítélet – **életből** fakadó.

a) A földi boldogság gyönyörűségét kevesbíti. „Mondá néki az Úr Isten: Ugyan ki adta tudtadra, hogy mezítelen vagy, hacsak nem ettél arról a fáról, amelyről megparancsoltam néked, hogy ne egyél?” (1 Móz. 3,11).

b) De a **keserves** munka erőfeszítését követeli a bűnhődés: „Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél, – mert por vagy s vissza kell térded a porba! (1Móz. 3,19).

2. Az ítélet alapján dolgozik az ember.

Ez a munka:

Életfenntartó erőfeszítés. „...Ábel juhásztor lón, Káin pedig földműves” (1Móz. 4,2). „Áda szülé Jábelt: ez lón a sátorlakók és a pásztorok atyja. Öccsét Jubálnak hitták: ez lón a lantosok s a furulyások atyja. Szella is szüle, – Tubálkáint, ki kovács s mindenféle réz- és vasmunkának művese lett” (1Móz. 4,20-22).

Bef.: Legyen összefoglaló következtetésünk: „Az ember úgy születik nyomorúságra, mint a madár repülésre” (Jób 5,7).

*

a) Ez a szentbeszéd igen szépen felépíthető erre az evangéliumi szövegre: „Mit ácsorogtok itt egész nap tétlenül?” (Mt 20,6).

b) Ha mesét akarnánk keresni, akkor a „boldogság-kereső ember” meséje jöhetne számításba. Tartalma: mindenütt kereste és keresi... De ára: a **kemény munka**. – **Alkalmazás: minden ember kemény munkával keresse a boldogságot!**

c) Ugyancsak ráépíthető – az óriások meséjére. – **Alkalmazás: nagyot –nagy szenvedésen át ér el a nagy ember.**

d) Végül példa lehet Madách: „Az ember tragédiája”.

*

2. beszéd: **A föld munkálása mellett az égre feszülők** (Dogmatikus beszéd: az ember célja)

Bev.: Vessük fel a kérdést: mit is keresünk ezen a sártekén?... Azt is kérdezhetnők: mi a mi életünk igazi tartalma?

1. A föld munkálása a mi kötelességünk.

A földet úgy kell értelmezni, hogy a **földiek** az anyagiak szolgálatára szélesítendőek. Tehát:

a) Szolgáljuk a földet, hogy alakuljon és nekünk szolgáljon.

b) Szolgáljuk a földieket, hogy azok segítségévé a szellemiek kibontakozásra pattanjanak.

2. De az ég elérése örök boldogságunk.

Ez a cél, amelyre tör az ember. – És a mód?

a) Feszüljön égre a tekintetünk.

b) Hogy égi kegyel telítessék lelkünk.

c) És így célba fusson életünk.

Bef.: Összefoglalandó a tétel ilyen módon: az égre feszülő végül is égi kegyet váró és nyerő.

*

a) A hindu ember akkor teljesíti a legnagyobb áldozattal az Úr parancsát, ha **lemond** mindenről és begárd (koldus) életet él... A keresztény ember pedig **dolgozó** létszen Isten országáért.

b) Ugyancsak reáépíthető arra az evangéliumi tételre: „Adj számot a vagyonkezelésről” (Lk 2,16)...

*

3. beszéd: **Az Isten rokonságának értékelői** (Dogmatikus beszéd: Kicsoda az ember?)

Bev.: Vessük fel a kérdést: minek tarthatja önmagát az ember? A kérdést azután így is fogalmazhatjuk: milyen jegyek árulják el igazi voltunkat?

1. A Teremtő nem távozott tőlünk, hogy rajtunk ne hagyta volna az igazi jegyeket.

a) Isten képei vagyunk. „Meg is teremté Isten az embert, a maga képére, az Isten képére teremtette, férfiúnak és asszonynak teremtette” /1 Móz.1,27/.

b) A kegyelem hordozóivá lettünk. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek és elmeneküljete a romlottság elől...” (2Pét. 1,4).

2. Feladatunk a jegyek életté tétele.

Isten jegyei – ember feladatai.

a) A jegyek – Isten tökéletesebb képe.

b) Éljek – isteni természetemnek megfelelően. Amint az apostol: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Igazoljuk, hogy így nemcsak Isten ismeri meg övét, hanem az életet látó **embertestvérek** is reáismernek – Isten nemzedékére.

*

a) Ady E. szerint is: „mi az Isten rokonai vagyunk!”

b) Krisztus szerint: az Isten fiai és örökösei vagyunk! (Lásd: Róm. 8,16-17).

*

4. beszéd: **Az Istenhez tartozás hűségesei** (Erkölcsi beszéd: Az Isten terve szerint dolgozók élete)

Bev.: Érintsük kezdésnek a kitartás fogalmát... Vagy a jellem kérdését. – Tárgyalásunk magyarázza meg: kik az „Úr hűségesei”.

1. Kitartók a munkában.

Az életparancs – a munka.

a) Az „otthon”, a földi élet kidolgozása. Erre tör az ember. Eszköze a munka. „Az ember úgy születik nyomorúságra, mint a madár repülésre” (Jób 5,7).

b) A „lélekszentély” gondos alakítása. Erre törjön mindenekelőtt az ember. „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved? Mit is adhatna az ember cserébe a lelkéért?” (Mt 16,26).

2. Reményteljesek a jutalomban.

A testi és lelki munka – végül is – életgazdagításért történik. Ennek alakjai:

a) Földi tökéletesedés. „Amikor még gyermek voltam, úgy beszéltem mint a gyermek, úgy gondolkodtam, mint a gyermek, úgy ítéltam mint a gyermek. De mikor már férfivá nőttem, elhagytam a gyermek szokásait” (1Kor. 13-11).

b) Örök boldogság nyeres. „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár rám az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövételét” (2Tim. 4,7-8).

Bef.: Imádkozzunk azért, hogy az „Úr hűségesei”-hez tartozzék életünk.

5. (karácsonyi) beszéd: **Az emberré lett Isten hódolatos befogadói** (Erkölcsi beszéd: Kitárt lelkek öröme)

Bev.: Értékeljük az emberi természetet úgy, hogy földön járó, égbe néző és egek Urát is magába fogadni akaró isteni követ. – Tárgyalásunk bontsa szét a tételt.

1. Ég felé tárul a lelkünk.

Mit vártunk? „Nem lesz ott oroszlán, ragadozó állat nem jár rajta, és nem is lesz ott található; hanem a megszabadultak fognak rajta járni” (Iz. 35,9).

a) Ilyenek voltak – a pásztorok.

b) Ilyenek legyenek – az „életéjszakán” virrasztó lelkek. Várják Izaiás szövege szerint: „S az Úr megváltottjai térnek vissza rajta. Hálát zengve mennek Sionra, és örök vidámság lesz fejük felett; öröm és vidámság lesz a részük, és eltűnik a fájdalom s a jajgatás” (Iz. 35,10).

2. Istent is elbíró életszentélyünk.

Mit kapunk?

a) Istent az egész világ sem birtokolhatja. „Hogyan tűri meg Isten temploma a bálványokat? Hiszen ti az élő Isten temploma vagytok, amint Isten mondja: „Közöttük lakom és közöttük járok, Istenük leszek, ők meg az én népem” (2Kor. 6,16).

b) De az „emberszentély” magába zárhatja. „Benne épültök egybe ti is a Lélek által Isten hajlékává” (Ef. 2,22).

Bef.: Foglaljuk egybe a gondolatokat imígyen: íme az Isten Fiának emberré levése, ennek a nagy igazságnak megvalósítása és beteljesülése. – Ez a karácsony!

*

Szt. Kristóf szerint **hordozzuk** – a Krisztust. Nehéz és szent „teher”, de az örök élet partjára segít. Nehéz, mert elvei szerint kell élni; boldogító, mert hazasegít.

* *

IX. beszédlánc címe: „Az Úr malmának élő gabonája”

Ez a beszédlánc is az **ember értékelésével** foglalkozik. – De míg az előbbi erősebben hangsúlyozta (és kell, hogy hangsúlyozza!), hogy az értékek természetes és természetfeletti alapja az Isten, addig ez a beszédlánc – kissé képletesen – az ember **egyéni életét**, sodródását és boldogságát hangoztatja. Ezért a cím: az ember az Úr malmának élő gabonája.

1. beszéd: **Az Úr veteményes kertjében (a fejlődés boldogsága)** - (Dogmatikus beszéd: A paradicsom embere)

Bev.: Rajzoltassék meg az Isten gondolta ember képe... A tárgyalásunk pedig tartalmilag érintse a kérdést.

1. Boldogan él az első ember.

Mit jelent ez a boldogság?

a) Tevékenység az élete. „Vette tehát az Úr Isten az embert s a Gyönyörűség paradicsomába helyezte, hogy művelje és őrizze meg” (1Móz. 2,15).

b) Uralom a boldogsága. „...uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28).

2. Mert Isten közelében tevékenykedik a tiszta ember.

a) Látja az Isten minden művét. „Majd mondá az Isten: Íme, nektek adtam minden füvet, mely magot hoz, a földön, s minden fát, melynek benn a gyümölcsében van fajának megfelelő magva, hogy eledeltekre legyen” (1Móz. 1,29).

b) Istennel együtt éli sikeres életét. „Megalkotá ugyanis az Úr Isten a földből a föld minden állatát s az ég minden madarát, és odavezette őket Ádámhoz, hogy lássa, minek nevezi el őket, – mert minden élőlénynek az lett a neve, aminek Ádám elnevezte” (1Móz. 2,19).

Bef.: Lám! Ez a Teremtő fenséges terve az emberrel...

*

Ez a szentbeszéd reáépíthető a következő népszokásra: ünnepek délutánján litániára jár a magyar ember. Ez már olyan nemes szokása, hogy hozzá tartozik a napi életéhez. Azután pedig kísétál a föl-

dekre és méregeti, ítéletet a jövő termés kilátásait. – **Alkalmazás:** Istentől kegyelmes áldást kér és vár, hogy így vele tevékenykedjék a szürke hétköznapi egyszerűségében.

*

2. beszéd: **Az aratók kaszája alatt (az elesés félelme)** (Erkölcsei beszéd: A kaszások)

Bev.: Ezt a kettősséget érintsük: amely a gonosz szellem kaszája és az Úr kaszájának suhintása között van.

1. Aratni próbál a sátán.

Az ember – az Úr vetése, de az aratásnál megjelenik az „ellenséges erő” és megjelenik az „égi gazda”!

a) Csábítva akar „csűrbe” vinni a sátán. „Ámde a kígyó ravaszabb volt, mint a föld minden állata, melyet az Úr Isten alkotott. Ez azt mondá az asszonynak: miért parancsolta meg néktek az Isten, hogy a paradicsom egyikfájáról se egyetek?” (1Móz. 3,1).

b) Óvakodjék az élő „gabonaszál”. Éva példája óvjon! „Látá tehát az asszony, hogy a fa evésre jó, szemre szép és tekintetre gyönyörű, és vón a gyümölcséből és evék s ada férjének s az szintén evék.” (1Móz. 3,6).

2. Égi csűrbe gyűjt az Isten.

Ez a kaszasuhintás életet hozó.

a) Látszólag – ledönt.

b) Valóban – felemel.

c) Végül is – örök életre ébreszt. „... a búzát pedig gyűjtétek csűrömbé.” (Mt 13,30).

Bef.: Intsük híveinket, hogy a gonosz kaszájától óvakodjék az ember, az Úr kaszáját pedig csókolva érintse és várja – **az életet igénylő lélek.**

*

Az „arató ünnep” a gazda munkájának diadalmas befejezése. Itt-ott sokat pusztított a jég, az aszály, vagy sok nedvesség, de végül is ünnepet ül a csűrbe gyűjtő arató nép. – **Alkalmazás:** Isten szántóján is „az égi csűrbe gyűjtés” legyen az igazi ünnep.

*

3. beszéd: **A cséplők hadarói között (a szenvedések súlya alatt)** (Erkölcsei beszéd: A szenvedések próbái)

Bev.: Színezzük a cséplés népét... Verik a termést a hadarók, és kihull belőle az egészséges búzaszem... A tárgyalás transzponálja a hasonlatot.

1. Sok a mi szenvedésünk.

Igaz? Igaz! De honnan van ez?

a) Küzdelem az elesett ember sorsa. „Tövist és bogáncsot hajtson az néked s a föld növényzetét egyed. Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél, – mert por vagy s vissza kell térned a porba!” (1Móz. 3,18-19).

b) Szenvedés a megváltásra törő ember élete. De megnyugtat: „És az Úr hallatja majd dicsőséges hangját.” (Iz. 30,30).

2. De erősítően nagy az isteni segítségünk.

A szenvedés – megváltó erő.

a) Maga a Mester ezt az utat járta.

b) Életünk erősítését a Mester szorgalmazza. „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és meg vagytok terhelve: én felüdítlek titeket.” (Mt 11,28). Mert ez a feladatunk: „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét mindennap és kövessen engem” (Lk 9,23).

Bef.: Örömmel állapítsuk meg, hogy a hadarók csapásának célja – a tiszta búza kitermelése.

4. beszéd: **A „malomkövek között” (az áldozatosság jegyében)** (Dogmatikus beszéd: Hogyan le-

szünk „Isten fiaivá”?)

Bev.: Keressük, vajon tárgyilag szükségesek-e, vagy előkészítő jellegűek-e a „malomkövek közti őrlődések” arra, hogy „Isten fiai” lehessünk?

1. Küzdelmes életet ad a föld.

a) Anyagi szenvedés. „Arcod verejtékével edd a kenyeredet...” (1Móz. 3,19)...

b) Lelki küzdelem. „A dolgok megannyian fászanak, úgy hogy az emberszóval ki sem tudja mondani! A szem nem tud jóllakni látásával, s a fül nem tud betelni hallásával” (Préd. 1,8).

c) Szellemi (erkölcsi – vallási) erőfeszítés. „Bor és nők tévútra viszik a bölcséket, és meghurcolják az okosakat” (Sir. 19,2).

2. De isteni kegyelmet ad az ég.

a) A szenvedés alázatossá tesz. „Háromszor szenvedtem hajótörést. Egy nap és egy éjjel a mély vízben voltam” (2 Kor. 11,25).

b) A kegyelem „isteni erőssé” alakít. „Élek ugyan, de nem én, hanem a Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Összefoglalva hangoztassuk: a szenvedés átalakítva **előkészít** arra, hogy „Isten fiaivá” tegyen az égi kegyelem. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

*

A malom és a búzaszem kettős dalt énekel. – Az első dala: a munka örömeke, a búzaszem éneke: a pusztulás melódiája. – De a mese így folytatja: amikor aztán elhalt a malom dala és elnémult a búzaszem keserve, akkor – hosszas munka után – hálálkodó dalra csendül az ember, az **Isten fia** ajka, mert illatos kenyér került erőforrásként a terített asztalra... **Alkalmazás:** a szenvedő „ember-búzaszem” is az Isten otthonának öröme leszen, de itt nem az elpusztulás vonalán, hanem a személyes élet istenivé nemesedése útján.

*

5. (karácsonyi) beszéd: **A szántó Urának közelében (hálás imádás)** (Erkölcsi beszéd: Lélekhúzódsunk Betlehem felé)

Bev.: A boldogságok boldogságát keressük... Mik ezek? A Teremtő nagy adományai és a fejlődés lendületei, vagy a törtetés az Isten bírás valóságára?

1. Pásztorok lelkével találjuk a Kisdedet.

a) Ez a Hozzá jutás öröme... Erre angyal hív és segít.

b) De a hódolatos és alázatos pásztorlélek legyen életünk irányítója. Erre Isten hív és emberi jóság segít. „Odasiettek és megtalálták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő kisdedet” (Lk 2,16).

2. Szerető lélekkel magunkban hordozzuk az isteni Gyermecket.

a) Földi életünkben. – Ez lelki átnemesedés.

b) Örök életre születő Betlehemünkben. – Ez lelki születés. Ez a **mi** betlehemi születésünk. – De hogyan? Az igazi Betlehemben az Úr Jézus lett emberré, a mi „Betlehemünk”: az Isten előtti születésünkben mi születünk, – Istenelő gabonájává. „Örvend majd akkor a pusztaság s a járatlan vidék, ujjong majd a sivatag, és virul, mint a lilium” (Iz. 35,1). – Bennünk is végbemegy majd: „Akkor majd megnyílik a vakok szeme, s a süketek füle nyitva leszen, ugrándozik majd a sánta, mint a szarvas, és megoldódik a némák nyelve. Bizony vizek fakadnak majd a pusztaságban...” (Iz. 35,5-6).

Bef.: Hangoztassuk azt az örömet: így élünk Isten közelében!

*

Ez a szentbeszéd reáépíthető a következő példára: egy remetét megkérdeztek, „miért vagy olyan boldog – teljes elhagyatottságban?” „Elhagyatottságomban?” – kérdezed. „Én csak a világi mulandókat hagytam el, hogy az égi örökkévalókat megszerezsem”. – „És sikerült ez neked?” – „Igen, mert én a világban, a lelkemben megtaláltam az Istent, akinél örök otthont talál a lelkem”. – **Alkalmazás:** az

egyszerű és tiszta lelkek – az Istenre találó lelkek. „Boldogok a tisztaszívűek: ők meglátják Istent” (Mt 5,8).

* *

X. beszédlánc címe: ”Az engesztelés áldozatosai”

Ez a beszédlánc az Isten felé forduló lélek **engesztelő életét** akarja feltárni. De olyan céllal, hogy ennek az életnek **gyakorlására** és erre való **lendületre** adjon útmutatást. – Ezekbe a beszédekbe azután igen szépen beleszöhető a napi Evangéliumnak a szövege... Lássuk most egyenként.

1. beszéd: **Akikre reánehzedik az utolsó napok réme** (Dogmatikus beszéd: Az Isten követői)

Bev.: Szögezzük le: az Isten kinyilatkoztatása azért hangzik ilyen keményen, hogy **áldozatos életre** hangoljon az utolsó napok rettenetes ítélete.

1. Félelmetes az utolsó nap képe.

Isten szava színezi, hogy az emberi élet tanulság alapjául vegye.

a) Felelős az életért az ember.

b) És az élet minőségéért ítél az Isten.

„Egybegyűlnek az összes nemzetek. Ő pedig elválasztja őket egymástól, mint a pásztor elválasztja a juhokat a kosoktól. A juhokat jobbjára állítja, a kosokat pedig baljára. Azután így szól a király a jobbján állókhoz: Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot. Éheztem ugyanis és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, vándor voltam és befogadtatok...” (Mt 25,32-35). – „Azután így szól a balján állókhoz: Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült. Éheztem ugyanis, de ennem nem adtatok, szomjaztam, de innom nem adtatok, vándor voltam, de be nem fogadtatok... Erre azok is megkérdezik: Uram, mikor láttunk éhesnek, vagy szomjasnak, vándornak...? ...Ő azonban így felel: Bizony mondom nektek: Amit nem tettetek eggyel is e legkisebbek közül, velem nem tettétek.” (Mt 25,41-43 és 45).

2. Hogy szebb legyen a jelennek és jövőnek a képe.

a) Áldozatos legyen – magunkért.

b) Önfeláldozó legyen – másokért.

c) Önátadó legyen – Istenért.

Életszabály: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből. (Ez az első parancs.) A második így szól: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat. Ezeknél nagyobb parancs nincsen.” (Mk 12,30-31).

Bef.: Állapítsuk meg, hogy az utolsó nap réme – az engesztelésre hangoló isteni indítás ténye.

*

a) Ez a szentbeszéd reáépíthető a „félelem eredete” c. legendára. Az Isten teremtette állatvilágban nem volt félelem, mert mindnyájan füvet ettek, és így testvéri szeretetben éltek. – Mikor született meg a félelem? Amikor a „tigrisek ősanyja” eltörte a szarvas derekát, vért szimatolt és így – élő állatot üldöző húsevő lett. – **Alkalmazás:** az ember életében is a bűn hozta a rettegést. „Mikor pedig meghalották az Úr Isten szavát, ki a paradicsomban járkált az alkony hűvösében, elrejtőztek Ádám meg a felesége az Úr Isten színe elől a paradicsom fái közé” (1Móz. 3,8). – Az utolsó naptól sem a jók, hanem a rosszak félnek.

b) Majd ez a példa is felhasználható: a kisgyermek azt kérdezte: miért félek én, ha sötétben vagyok? A jó szülő ezt felelte: a jó gyermek nem fél, mert angyalokkal beszélget. – **Alkalmazás:** a jó gyermek mindig Isten közelében van.

*

2. beszéd: **Akik hívó hittel bizakodnak az Eljövendőben** (Dogmatikus beszéd: A hit ajándéka)

Bev.: Vessed fel a kérdést, hogy milyen hit élt Tiberius, Augustus korában a zsidókban? – De kérdezzük azt is: milyen hit él mibennünk?

1. Bizakodásunk alapja a hit.

Tulajdonképpen ez az első ajándék. De alapjául szolgál – a bizakodó várásnak.

a) Várják – a megváltást. „Mondjátok a kislelkűeknek: bátorság! Ne féljete! Íme a ti Istenetek bosszút áll és megfizet, maga az Isten jön, hogy szabadulást hozzon nektek!” (Iz.35,4).

b) Várják – az istenivé alakulást. De ebben **bíznak** is!

2. Hitük jutalma: a Megváltó!

a) Keresik... „Amikor János a börtönben hallott Krisztus tetteiről, elküldte(két) tanítványát ezzel a kérdéssel: „Te vagy-e az, akinek el kell jönnie, vagy más várjunk?” (Mt 11,2-3).

b) Reátalálnak... „Az Úr lelke van rajtam, mert felkent engem az Úr, elküldött engem, hogy örömhírt vigyek a szelídeknek, meggyógyítsam a megtört szívűeket, szabadulást hirdessek a foglyoknak, megnyitást a bezártaknak” (Iz. 61,1). – „...Igazságosan ítél majd a szegények fölött, és méltányosan ítélkezik a föld szelídeinek; megveri a földet szája vesszejével, és ajkának leheletével megöli a gonoszt. Az igazságosság lesz derekának öve, s a hűség csípőjének kötője. Együtt lakik majd akkor a farkas a bárányal, s a párduc együtt tanyázik a gödölyével; együtt él majd borjú, oroslán és juh, és parányi gyermek terelheti őket.” (Iz.11,4-6) .

Bef.: Vessük fel a kérdést: és a mi hitünk?... Legyen példánk a múlt emberek hite és mi **magunkban** fogjuk megtalálni a Megváltót!

*

Ehhez a beszédhez ez a gondolat is felhasználható: a karácsonyra készülődő gyermek álmvilágban és a vágyak birodalmában lakik. – Jó-e ez így? Ha **okosan** várakozik, hogy a kis Jézus **küldje** el ajándékait, akkor **igen** jó... **Alkalmazás:** felnőtt ember is várjon, kérjen és hittel higgye, hogy küld az ég Ura...

*

3. beszéd: **„Akik mindenüket áldozzák az Eljövendőért”** (Erkölcsi beszéd: Az engesztelő áldozatok)

Bev.: Megrajzolható Keresztelő szt. János alakja. Jó példa lehet Guido Reni Jézus megkeresztelésének képe... Végül is arra a kérdésre kell felelni: valóban kicsoda Ő, az Eljövendő?

1. Testi életét tekintve – égő áldozat.

a) Pustában él – mindről lemondva. „János a pustában keresztelt és bűnbánati keresztséget hirdetett a bűnök bocsánatára” (Mk 1,4).

b) A nép lelkéért él – mindent ezért áldozva. „Izaiás próféta megírta: „Íme elküldöm előtted követemet, hogy előkészítse utadat. A pustában kiáltónak ez a szava: készítsétek elő az Úr útját! Egyengetétek ösvényeit!” (Mk 1,2-3).

2. Minket tekintve – fénylő égi követ.

a) Igét hirdet. (Kemény szavak!): „Amikor látta, hogy számos farizeus és szaduceus jön, hogy megkeresztelkedjék, így szólt hozzájuk: „Viperák fajzata! Ki tanított arra, hogy fussatok a fenyegető megtorlás elől?” (Mt 3,7).

b) Életet él (Szigorút!): „János teveszörből készült ruhát viselt, csípője körül pedig bőrvet; eledele sáska és vadméz volt” (Mt 3,4).

c) Ezzel minket engesztelésre hangol. „Tremjétek tehát a bűnbánat méltógyümölcsét” (Mt 3,8).

Bef.: Állapítsuk meg: az áldozatos lemondó élet ténye lesz az ilyen áldozatos lehetőségnek biztos érve.

*

Az állatvilágban – ez a mese – olyan együttes érzés van, hogy a legnagyobb fenevad sem bántja a kis őzikét – a nagy **szárazság** idején, a kiszáradáshoz közeledő patak partján. – Ezt az írók **fegyverszűnetnek** mondják. – **Alkalmazás:** a nagy **lelki szárazság** idején nem a bántalmazás, hanem az ön-

fegyelmesség kötelező **másokkal** szemben.

*

4. beszéd: **Akik csak az Eljövendőt igénylik** (Erkölcsi beszéd: Az áldozatosság gyökérzete)

Bev.: Kérdezzük: miben rejtőzik az engesztelők áldozatosságának gyökérzete?

1. Kevés nekik a föld.

a) Van ebben – elvi „kevésre értékelés”. „Ti keressétek elsősorban Isten országát, s annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok” (Mt 6,33).

b) De van ebben – gyakorlati szolgálatra rendelés és uralom. „És megáldá őket az Isten, és mondá: Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s mindenállaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28). „Álljatok tehát szilárdan és ne hagyjátok magatokat újra a szolgaság igájába hajtani” (Gal. 5,1).

2. Örök igényük – az ég.

a) Isten – az ő életük tartalma. „Ha a Lélek szerint éltek, kövessétek is a Lelket. Ne törtessünk ki hívóan, s egymásra irigykedve, hiú dicsőség után” (Gal. 25-26).

b) Isten – az ő életük boldogsága. Itt és ott! „Mi a hit erejével várjuk a Lélekben a megigazulásból fakadó reményt” (Gal. 5,5).

Bef.: Állapítsuk meg, hogy **ilyen** gondolkodás mellett könnyen átépíthető az élet **lemondásra**, mert ebből fakad – az élet tavaszi zsendülése.

*

Ez a szentbeszéd felépíthető a „Szentek álma” c. elbeszélésre. Miket álmodnak a szentek? **Jövő** megváltást, **jövő** földi Isten országot és **jövő** örök életet. – És álmuk valóban micsoda? **Álomlátás**, vagy **valóság vetítés**? Az utóbbi. – Mi is várjuk a Megváltót, és megnemesíti egész életünket.

*

5. (karácsonyi) beszéd: **Akikhez eljött az Eljövendő** (Erkölcsi beszéd: Az áldozatos szolgálat eredménye)

Bev.: Kérdezzük: miért zeng örömdalt a Karácsony liturgiája? A felelet így szól: mert elérkezett az emberiség „Eljövendő”-je. – Tárgyalásunk kérdezze: miért veszik Őt az engesztelés áldozatául?

1. Lemondottak – a föld örömeiről.

a) A tilalmasat – kerülük.

b) Az engedettet – felajánlották. Ezekről áll: „Én ugyanis ma erős várossá, vasoszloppá és ércfallá teszlek téged az egész országban, Júda királyai, főemberei, papjai és a föld népe előtt” (Jer. 1,18).

2. Birtokba vették – az ég Egyszülöttjét.

a) Történelmileg – Betlehemben. „De vessző kél majd Jessze törzsökéből, és virág nő ki gyökeréből. És rajta lesz majd az Úr lelke: A bölcsesség és az értelemlelke, a tanács és az erősség lelke, a tudás és a jámborság lelke, és eltölti őt az Úrfélelmének lelke. Nem aszerint ítéld majd, amit a szem lát, és nem aszerint ítélsz, amit a fül hall” (Iz. 11,1-3). „De te Efráta Betlehemje kicsiny vagy ugyan Júda ezrei között; mégis belőled származik majd nekem Izraelnek jövőuralkodója, aki kezdettől fogva, az örökkévalóság napjaitól fogva származott” (Mik. 5,2).

b) Egyéni életben – a lelki találkozásban. „Menjetek ki, menjetek ki a kapukon, készítsétek el népemnek az utat; tegyétek simává az utat, szedjétek fel a köveket, és emeljétek zászlót a népek felé!” (Iz. 62,10-11).

Bef.: Ünnepet ül a lelkek üdvösségén dolgozó Egyházanyánk, de ünnepet ül a **Krisztus érkezését** élő engesztelő, áldozatos emberiség.

*

Példa: a kisgyermek ébren álmodozó. – Olvastam egy kis leányka naplójában, hogy látta a Kará-

csony estnek szent csodáját. Angyalok röppentek be az ablakon és elhozták a kis Jézus küldötte ajándékokat. – Szinte **álomkép** az egész, és valóban **teljes valóság** az egész. Miért? Mert Karácsony estéjén tényleg a szeretet angyalaivá válnak a szülők és a jóakarók, hogy elhozzák kicsi és nagy embereknek az Isten küldötte legnagyobb adományt, az áldozatos szeretetet. – **Alkalmazás:** aki áldozatosan elfordul a földiektől, az örvendező lélekkel veheti az égiek legnagyobb ajándékát, az isteni Gyermeket.

* * *